

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išleis kas Pėntadienį, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suviensose Valstijose.....\$2.00
Kanadoje ir Meksikoje.....2.50
Kitose viešpatystėse.....3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metams skaitoma nuo dienos užrašymo, ne nuo Naujų Metų. Apie prenumeratą klauskite laišku. Vėsiada adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In the United States.....\$2.00
Canada and Mexico.....2.50
To Foreign Countries.....3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Nr. 3

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 19 d. SAUSIO (JANUARY), 1912 m.

Metai XXI

POLITIŠKOS ŽINIOS.

REVOLIUCIJA CHINUOSE.

Ciesoriau sminterių pirmininkas Juanshikai atsisaukė prie respublikonų vadovo su prašymu dar 12 dienų pailginti laiką karo sulaukimo. Aplinkinėse Hankau ir Honan buvo mušiai, kuriuose ciesoriaus nepasisekė respublikonų įveikti.

Pekine susirinko ciesoriaus giminės kunigaikščiai ir ir ciesoriaus valdžios atstovai apkalbėti klausymą pasitraukimo ciesoriaus, bet nieko galutinai nutarė. Tuli mandūry vadovai utinska, kad ciesorius nuo sosto pasitrauktų, bet jie geidžia, kad jis Pekine galėtų pasilikti. Kiti ciesoriaus atstovai mano, kad ciesoriui nuo sosto prasišalinus, reikia, kad jis ir krasto sostinę apleistų. Negalint susitaikinti, klausimas ciesoriaus pasitraukimo vėl tapo atidėtas. Republika pasilė algas ciesoriaus seimynai įveikė ciesorius pasitrauktų, bet ciesorius netiki respublikonų pažadėjimams.

Nangkinge, senojoje Činų sostinėje liko apsausta visų Činų respublika. Republika įsitaisė ir naują vėluva, kuri susideda iš 5 juostų: geltonos, raudonos, mėlynos, baltos ir juodos. Senoji baltą respublikonų vėluva bus Činų jurinė.

15 sausio dieną iš Nankingo į šiaurios ištraukė respublikonų kariuomenai. Jie pirmiausiai traukia Pekinan. Išderėti nuo respublikonų pailginimo karo apstabdymo laiko, nepasisekė. Ciesorių nutarta perkelti ciesoriaus sostinę iš Pekino į Johol, taigi toliai į šiaurios. Ciesoriaus generolai dar turi viltį respublikonų provincijose atsiremti, nes čia ir gintiesiems lengviau ir gyventojai ciesoriui prielankesni.

Činų prezidentas D-ras Sun-jatsen kreipėsi į Japonijos valdžią su prašymu paskolinti pinigų, bet toji atsisakė skolinti, nes ir pati per daug pinigų neturi ir paskolos davimas kariaujančiai pusei būtų sulaužymų neutralizmo.

Susaukti Nankaning rinkti Činų prezidentą tautos atstovai, šrinke D-rą Sunjatseną, keliauja namon. Jų vietoj bus susauktas senatas iš 54 provincijų atstovų. Kiekviena provincija gaus rinkti po 3 atstovus. Nankaning atkako jau 20 išrinktų senatorių.

Iš Shanghai 25 sausio dieną išplaukė su kariuomene ir kanuonams tris respublikonų laivai į Čifu. Ginkluoti respublikonų pulkai renkasi Sušanpuchar aplinkinėse.

Europos pinigų uolai keliauja į Nankingą pasimatyti su Činų respublikos prezidentu. Matyti jie nori jam paskola pasiulyti. Atkako pas prezidentą ir svarbiai prie ciesoriaus lošę rolę veikėjai, net artimi draugai ministerių pirmininko. Tas rodo, jog jie jaučia, kad ciesorius ant sosto neužsilaikys, kad Činų respublika ant tvirtų stovi pamatų; todėl ir gerinais prezidentui didžiausios ant žemės respublikos.

VOKIETIJA.

Vokietijoje atsibuvo parlamento atstovų rinkimai. Kaip iki šiol, tai labiausiai gali džiaugtiesi socialistai, nes pirmuose rinkimuose išrinkti ju 62, taigi 20 daugiau, negu buvo sename parlamente, 113 apskričių prisiėdė kartą rinkti, nes pirmuose rinkimuose nė vienas kandidatas negavo ganėtinai balsų. Tuose apskričiuose socialistai gali tikėtis išrinkti bent pusę savo atstovų. Taigi socialistų atstovų parlamente bus daugiau negu jų kada nors buvo. Jų partija tokiu būdu parlamento užims antrą vietą. Jie todėl turės teisę turėti ir savo partijos parlamento vice prezidentą. Bet ir konservatorių

tyvų partija, sulyginant, ne daug nužudė. Pirmuose rinkimuose konservatyvų išrinkta 32, katalikų 82. Taigi šitos konservatyvų partijos parlamente dabar jau turi 114 vietų, katalikai gi mano, kad su jais išvien eis ir lenkų atstovai. Antrą kartą rinkti katalikų yra dar 65 ir jie tikisi išrinkti bent 35. Tokiu būdu veiks pusė atstovų parlamente bus konservatyvų ir jų rando, galima sakyti, bus Vokietijos valdžia. Ant konservatyvų todėl prisiėdė remties Vokietijos ministeriams.

Socialistai šiemet laimėjo daug, bet laimėtas vietas jie parveržė ne konservatyvams bet pažangioms, arti socialistų stovinčioms partijoms. Laisvamaiai pirmuose rinkimuose išrinkti nė vieno savo kandidato, bet antriams rinkimams jie turi 54 apskričiuose savo kandidatus. Tas vietas prisiėdė varžytiesi su socialistais. Daug vietų nužudė ir galinga kitą kartą Vokietijoje Nacional-liberalų partija, kurios rėmėsi Vokietijos valdžia, be jos paramos ir garsus Bismark apšieit negalėjo, be jos paremimo savo sumanymų pervaryti negalėjo.

FRANCUZIJA.

Kadangi parlamente tautos atstovai smarkiai peikė Francūzijos užsienio ministerį de Selve, už susitaikymą su Vokietija, kuriai už Morokko atidavė šmota Kongo valdybos, jis atsisakė nuo vietos. Užsienio ministerio vietą buvo užėmęs didžiausias Vokietijos priešas, laivyno ministeris Delcasse. Bet kad nieks nenorėjo priimt laivyno ministerio vetos, tai prisiėjo pasitraukti visiems ministeriams. Prezidentas prašė politišku veikėju, tame ir garsaus Delcasse, sutverti naują ministeriją, bet jie vienas po kitam atsisakė, nes negalėjo busimai savo ministerijai tinkamų ministerių parinkti. Galų gale ministeriją sutvėrė senatorius Poincare. Jis paėmė ir vedimą užsienio reikalų. Tarp ministerių yra diktai žymių politišku veikėjų, buvusių ministerių. Naujoji ministerija susideda iš sekančių asmenų: ministerių pirmininkas — Poincare; teisių ministeris — Aristide Briand; darbo ministeris — Leon Bourgeois; karo — Aleksandre Millerand; laivyno — Theophile Delcasse; izdo — L. Klotz; vidaus — Jules Steeg; viešų darbų — Jean Tupuy; žemdirbystės — Jules Pams; kolonijų — M. Lebrun; apšvietos — M. Grusthau; vaizbos — Fernand David.

KARAS ITALIJOS SU TURKIJA.

Ant karo laukio Tripolyje šiuose naujuose metuose nieko svarbaus neatsitiko, ne gauta žinių apie didesnius susirėmimus. Karas ten kaipi apsisosto. Kada vėl italai mėgys traukti nuo jurių pakrančių, sunku įspėti. Nežinomos nė priežastys dabartinio karo apsisostimo Afrikoje.

Atstovai didžiųjų Europos viešpatysčių mėgino taikinti vėdančius karą kraštus, bet tarpininkystė atmetė Turkiją, nes santaiką ji gali pirkti tik atiduodama Italijai Tripoli, togi bijosi daryti, nes Turkijos įtekė tarp visų mahometonų nupultų; kiltų sukilimai ir reakcionieriai apieptų vėl valdžią atgauti.

Pereitą savaitę ant Raudonųjų jurių, prie Arabijos pakrančių, buvo mušis italų kariškių laivų su turkiskais kanuliniais. Turkai gynėsi, bet tas ne daug gėdėjo, nes turkų laivų kaulės buvo mažos ir senos, turkų šviai nesiekė italų laivų. Italai paskandino 2 turkų laivus, vieną paėmė. Italai ne nužudė nė vieno žmogaus.

AUSTRIJA.

Kaimyniški prietikiai tarp Austrijos ir Italijos nuo seniai ne buvo geri, bet dabar, dėl karo Italijos su Turkija dar labiau pagėdo. Nors Austrija neseniai pasisavino dvi Turkijos provincijas ir tyko vien progos griebti Albaniją, bet ji nenori, kad ir tas kitas Turkiją draskytų.

Austrijos užsienio ministeris Aehrenthal padavė ceciorijai savo resignaciją, bet tas jos nepriėmė, prašė pasilikti iki Kovo mėnesiui arba kol nepasibaigs karas Italijos su Turkija.

Austrijoje ir Italijoje važinėjo Vokietijos užsienio ministeris taikyti Austriją su Italija, bet ar tas pasisekė, daugelis ne tik abejoja, mano, jog pasibaigus karui Italijos su Turkija, užgims karas Italijos su Austrija ir kad ryšis vidu Europos viešpatijų, kurio laikas šiemet baigiasi, nebus atnaujintas, jog Italija, negalėdama viena su Austrija karą vesti, priversta bus susirūsti su Francūzija. Jeigu Italijos karalius karui pasipriešintų, bus jis pačias, vieton patsai pramokęs lietuviškai, ar geriausiai aplicdes prefekto vėta, vėrdia visus mokinius lietuvius taikinties prie jo. Kiekvienas, ton mokyklon patekęs lietuvis, kad ir nei žodžio nemokas lenkiškai, privaldavo visų-pirma mokyties lenkų kalbos, kad galėtų klausyti ir suprasti tikybės tiesas.

PERSIJA.

Buvęs Persijos izdo prižiūrėtojas, amerikonas Shuster, jau iškeliavis iš Persijos. Dabar pasirodo, jog jis ne tik Rusijai, bet ir Persijos ministeriams intiki ne mokojo, jis stengėsi ministerius žeminti, kad tokiu būdu savo poziciją sudrūtinti, agitavo prieš ministerius, kaip tai daro prieš rinkimus Amerikos politikai, niekindami priešingos partijos kandidatus.

Siaurinės Persijos dalis iki Kasbino jau rusų rankose. Anglija į Pietinę Persiją iš Indijai siunčia daugiau kareivių, nors tikro reikalo nėra. Matyt Anglija naudojasi iš rusų įsiveržimo į Siaurinę Persiją ir nori apvaldyti pietinę. Persai atsiremti negali, tame truksta jiems pajiegti. Persija bus galutinai padalinta tarp Rusijos ir Anglijos. Rusija nuo seniai jiškio keliu išėjimui į Indiską oceaną, o tas kelias ir yra Persijos jurių koja.

IS LIETUVOS.

IS VILNIAUS.

Vilniaus miesto valdyba jau pabaigė taisyti biudžeto smatą 1912-tiems metams. Siekia jisai išsivisi 1.446.000 rubl.; šių metų Vilniaus miesto biudžetas, mažesnis 13 tukst. rubl. Pažymėtinos kai-kurios permainos biudžete: butent, 1912 m. miestas ne-bemokėsias jau pašalpos policijai laikyti, užtat daug daugiau skiriama švietimo reikalams ir lab-darių įstaigoms.

— Vilits —

Galų gale pirkliai, laikantieji komercijos mokyklą savo lėšomis, sulaukė iš pramonės ir pirklybos ministerijos atsakymą. Pirkliai visi žydai ir, kaip jau rašėni, reikalavo, kad nemažintų iki 15% žydų-mokinių skaičius toje mokykloje, bet palikty ju 50%, kaip buvo inkuriant šita mokyklą sutarta. Sulauktas ministerijos atsakymas šitaip skamba: "Mokėti turi visi, kaip mokyklėje, kol ministerija jų mokesčių nepanaikins. Mokesčius galima būtų tik tuomet panaikinti, jei mokykla galėtų ir be jų gyvuoti".

Vilniaus realinėje mokykloje buvo mokiniams uždrausta lenkiška kalba kalbėtis tarpu savęs. Tą uždraudimą mokykla buvo paskelbusi, besirėmama 1903 m. valdžios duotųjų įsakymu. Dabar — lenkai mokinių tėvai parsiurpino intinkinti direktorių, jog yra buvę vėlyvosios įsakymai, kurie aną seną panaikino ir di-

rektorius leido vėl mokiniams mokyklos sienose kalbėtis lenkiškai.

Latvių prof. Endželinš laikys sausio mėnesį kelių paskaitas apie latvių, lietuvių ir kitų senovinių kalbų ypatybes. Paskaitas rengia Vilniaus latvių draugija. Bus jos "Rutos" bute, ir kad padarius jas labiau prieinama Vilniaus visuomenei, skaitoma bus dviejose kalbose — latvių ir rusų.

— Lietuvos žinios —

IS KAUNO.

Keletas savaitę atgal Kauno keturkles miesto mokyklos mokinių tėvai gavo iš tos mokyklos valdžios paklausimą, kokia kalba jie norėtų, kad jų vaikams būtų išguldoma tikyba. Iš jų dvylika atsakė, jog jie nori, kad jų vaikai būtų mokomi tikybės lietuviškai. Ligiol lietuvių kalba tikyba toje mokykloje nebuvo mokoma, nes kun. Vertinskis, tos mokyklos prefektas, gėkosi lietuviškai nemokąs. Ir tas kunas, vieton patsai pramokęs lietuviškai, ar geriausiai aplicdes prefekto vėta, vėrdia visus mokinius lietuvius taikinties prie jo. Kiekvienas, ton mokyklon patekęs lietuvis, kad ir nei žodžio nemokas lenkiškai, privaldavo visų-pirma mokyties lenkų kalbos, kad galėtų klausyti ir suprasti tikybės tiesas.

Lietuviams sunku ir su kvotimais. Tuos, kurie siek-tiki moka lenkiškai, vėrdia per kvotimus tikybą atsakinėti lenkiškai, ir tik-tai kurie visai nemoka lenkiškai, atsakinėja lietuviškai. Bet ar nei komedijos! Mokytojai tui žodžio nesuprązdami lietuviškai vis-gi egzaminuoja....

Siemet atvažiovo laikyti kvotimui į pedagogijos kursas (prie miesto mokyklos yra įsteigti pernai pedagogijos kursai) du lietuvių, baigę Seinų miesto mokyklą. Jie atsiskak atsakinėti per kvotimus tikybą lenkiškai ir rusiškai. Kunigui teko klausinėti per vertėją. Patekę mokyklon jie atsiskak klausyti lenkų kalba išguldomos tikybės. Mokyklos valdžia pasilė mokyti tikybės rusų kalba. Su tuo nes-tiko mokiniai ir prefektas.

Po to atsitikim, mokyklos valdžia atsiminė, kad mokykloje esą ir daugiau lietuvių, tai ir sumanė padaryti mokinių tėvams dienėtą paklausimą. Sužinojus, kiek yra mokykloje lietuvių, mokyklos valdžia, turbūt, pasirūps rasti jiems mokytoją, kuris galės mokyti tikybės lietuvių kalba.

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

— Vilits —

na labai myli ir gerbia ir jie labai norėtų už jį užsistoti, nuo šmeizimų apginti, bet kaip tai padaryti, patis neįmano.

"Lenkams" padeda ir urednikas, kuris iš visų pastangų jieško ir suradęs naikina knygelę "Kim jestes". Kazin iš kur jis turi cenzūros instrukcijas? Juk ta knygelė cenzūros neuždrausta?

Labai gaila, kad Ziezmariuose stoka lietuvių inteligentų.

Dabar Ziezmariuos reikalingas daktaras. Ar neatsirastų lietuvis, kuris užimtų tą vietą?

M. V.

IS VABALNINKŲ.

Vabalninkė gruodžio 2 d. š. m. žiemskis Orlovas nagrinėjo inkuniečių bylą. Buvo kaltinami sutaisyme šiemet gegužinės savo alksnyneje. Kaltino apie 30 žmonių abiųjų lyčių; kiti, kaip antai A. Perekslytė, jau mirus prieš 15 metų, P-tė mirus apie 5-6 metus, keli maži vaikai 6-8 metų, senelė Šukienė 90 metų dabar sėdanti ir keletas žmonių visai nedalyvavusių toje gegužinėje. Teismo vietą kiti ejo, kiti nebuvo — kaip antai nabaštikai irgi nemalonėjo paklausti mūsų viršininkų. Bet vistic, ar šaukiami ejo teisman, ar nejo, bausmę lygią gavo: po 50 kap. nuo nosies, arba po vieną parą kalėjimo.

Gyvieji ketina apsimokėti, o mirusieji matyti prisiėdė kalėti. Pamatyte a. a. ir jūs, kaip pas mus dabar gyvenasi.... Ne išsisuksite....

Kradancorius.

IS LENTUPIO, Švenčionių pav.

Ir čia kada buta lietuvių parapijos. Tokių pavardžių, kaip Sapel, Zamejė yra daugybė. Pagaliau, ir vietų vardai, k. a. ir paties miestelio, nurodo tą pat. Dabar tai gudų parapija. Tik prie Švenčionių par. sienos kairiųjų sodžių seniai tebekalba tarp savęs lietuviškai. Vaikai ir ten nebemoka. Tos parapijos nutautinias juo labiau yra nuostabos, kad iš abiųjų jos pusų kaimynės Švenčionių ir Adučiškio parapijos tebėra dar lietuviškos.

Lapkričio 30 d. vyskupijos valdytojas šventė čia naują bažnyčią. Pastatė rūpesniu klebonu: kun. Račkausko ir kun. Pakalnio; lėšomis gi labiausiai dvarininko Biševskio. Lentupio bažnyčia daro labai malonų įspūdį: grynai išlaikytas renesanso stilius, bažnyčia šviesi, ruiminga. Nors jau arti 100 tukstančių išleista, tačiau tebestovi dar tik pilkos sienos. Labai brangiai apsiėjęs materijolas. Plytos reikėję gabenti net iš Vilniaus.

P. Biševskis — tai prarėtėjusio jau dabar kataliko magnato tipas. Iš 100.000 rubl. — 70.000 rubl. bažnyčiai jo paaukoto. Ne pavargo. Esą tai vienas turtingųjų, jei ne pats turtingiausias Vilniaus gub. dvarininkas. Jo turto priskaitoma ir 15 milijonų.

P. K.

IS SUVALKŲ.

Suvalkų vyru 8 kl. valdžios gimnazija inkurta gana senai, ir nors ji yra Lietuvos pakraštėje, bet senai tarp kitų mokslo dalykų išguldoma ir lietuviška kalba. Mokinių, lietuvių, rodos, čia turėtų būti daug, nes baigusieji tą gimnaziją lietuviai ir įstojuje į Maskvos arba Peterburgo universitetus gauna stipendijas. Dėl stipendijų net ir sulenkėję lietuviai lanko lietuvių kalbos pamokas, kad paskui gavus universitete stipendiją; šiemet, rodos, yra tik apie dvidešimtį su viršum.

Seinų ir Kėlnarijos apskrities gyventojams geležinkelis arti, nesunku pasiekti Suvalkai; jiems tai reikty pirmiausiai pasirūpinti leisti vaikus mokyti į Suvalkus. Antra vertus, ne Dievas

žino kaip toli Suvalkai ir kitiems suvalkiečiams.

Pernai metais labai sunku buvo patekti į Suvalkų gimnaziją: buvo maža vietų ir daug norinčių įstoti; reikėjo labai mokėti, kad išlaikytų egzaminus.

Dabar sąlygos atsimainė: at-einanciais metais bus padaryta pirmoji klesą paralelinė, vietų ganės, i abidvi priims 80 mokinių.

Pragyvenimas Suvalkuose yra nebrangesnis kaip kitur. Už moks-lą per metus reikia mokėti 60 rubl., po 30 rubl. už pusmetį. Prie gimnazijos yra mokinių šelpimo draugija, kuri surinktais pinigais iš narių mokesčių, aukų, paskaitų ir steigiamųjų tam tikslui vakarų duoda pašalpą geresniems mokiniams. Beto, dar pati gimnazija paliausuoja nuo mokesčio geriau mokančiuosius mokinius.

A. Atolas.

IS KUPIŠKIO, Ukmerg. pav.

Dar tik keletas metų atgal čia buvo gan išsiplatinus girtybė: be dviejų monopolijų ir dešimties aludžių, buvo čia dar daugybė slapty smuklių, kurias šventadieniai ir turgais labai lankydavo. Dabar gi monopolis tebėra tik vienas ir tas šventadieniai ir turgais esti uždarytas (norėjo net visai panaikinti, bet kažko nesutarė). Slapty smuklių nors ir dabar yra užtekina, bet jų skaičius pastaruoju laiku žymiai sumažėjo; šventadienių pavakariais nebe tiek matyti miestelyje "linksnučių". Prie to, žinoma, be abejo, prisidėjo laikasčiai, kuriuos čia žmonės mėgsta skaityti, ir "Blaiybės", skyrius, turjis čia savo arbatinę.

P. Valgutis.

IS TRAUPIO, Ukm. pav.

Pas mus žmonės labai važiuoja į Ameriką: važiuoja bežemiai, važiuoja mažžemiai, važiuoja ir tokie, kurie turi žemės net po 20 dešimtinių; palieka vaikus, pa-čią, ukį ir važiuoja. Bet ne taip jau yra gera toj Amerikoje, kaip žmonės kalba. Dažniausiai koks pilkas išvažiuoja, toks pilkas ir parvažiuoja. Esti ir dar blogiau: kitas pinigus išmėto ir Amerikos nepamato. Šiomis dienomis Klai-bunų sodžiaus 3 žmonės, dvi moteris, vienas vyras, buvo pasirengę važiuoti į Ameriką; jie surado kokį ten pigų agentą, kuris pareikalavo išanksto iš jų po 150 rubl. Tie užmokėjo. Agentas jiems liepė važiuoti į Kaną ir laukti 3 dienas. Žmoneliai, nuvažiavę, laukė 3 dienas, paskui 5, bet agento nesulaukė. Taip, verkdami, ir parvažiojo namo. Kad mūsų žmonės būtų šviesesni, skaityty laikraščių, tai gal nesiduotų taip pigiai apgaudinėti. Beto, mūsų parapija yra šundaktarių, kurie irgi nebloginai vėrdia "gydymu" — vis del žmonių tamsumo.

Nebejaunas.

IS SESUOLIŲ, Viln. gub.

Baraišių kaime gruodžio 3 d. Sirvintų antstolis vienoje pirkelėje rado 7 vaikus, 5 liet. maldaknyges, 2 liet. elementorių, 2 lenk. maldaknygi ir, manydamas, kad tai esanti slapta mokykla, sustatė protokolą be liudininkų pasirašymo ir išsivežė tas knygeles su savim. Mokytoju antstolis paskaitęs vieną tarnavusį kariuomenę žmogų. Nei suolių, nei stalo toj pirkelėje antstolis nerado. Žmonės labai gailisi tų knygių, sakydami: "Naujų neturime, is ko nusipirkti. Ar gi jau grįžty senieji laikai, kad mes jau nebegalime turėti nei maldaknygių, nei vaikų mokyti poterių". Žmogus.

IS MEDEIKIŲ, Biržų val.

Naktį iš lapkričio 18 į 19 d. vietiniams gyventojams vos in-

los, monopolio, gr. Tiškevičiaus aludės ir dviejų žydų sankrovėlių iškabas. Ant rytojaus tas iškabas, visai sudažytas, rado netoli nuo tų namų. Lapkričio 20 gi d. nuplėšė iškabą nuo valščiaus raštines durų. Ją rado mokiniai su nukapotu gerbu. Visi kalba, kad tai esąs, dviejų Medekijų sodžiaus pamiščių darbas. Vienas iš jų 1907 m. sudavė valščiaus raštineje erelį, buvo patrauktas tieson, bet, kaip pamisėlis, išteisintas. Jis labai nekėnia visokių ženklų, labiausiai paukščio su dviem galvom, nes tokio nėsą buvę ir negali būti. Medekietis.

IS RAMYGALOS, Panev. pav.

Ramygalos miestelis nors nedidelis, bet yra monopolis, traktierius ir 5 aludės; girtybė žydėte žydi. Buvome sumanę įsteigti "Blaiybės" draugiją, bet mums klebonas sukludė, ir viskas iširo. Todėl dabar turgais, ypač pavakariais, baisu žiūrėti, kas dedasi: aludėse ir slaptos smuklės žmonės užia kaip bitės. Pasigėrę, žinoma, ką bešimties aludžių, buvo čia dar daugybė slapty smuklių, kurias šventadieniai ir turgais labai lankydavo. Dabar gi monopolis tebėra tik vienas ir tas šventadieniai ir turgais esti uždarytas (norėjo net visai panaikinti, bet kažko nesutarė). Slapty smuklių nors ir dabar yra užtekina, bet jų skaičius pastaruoju laiku žymiai sumažėjo; šventadienių pavakariais nebe tiek matyti miestelyje "linksnučių". Prie to, žinoma, be abejo, prisidėjo laikasčiai, kuriuos čia žmonės mėgsta skaityti, ir "Blaiybės", skyrius, turjis čia savo arbatinę.

Zuikis.

— Vilits —

IS SENAPILĖS.

Jau šešios savaitės praslinko, kaip d-ras K. Grinius sumistas. Tuoj po d-ro Gr. suėmimo atvažiojo iš Suvalkų agronomas Zavalovas, valstybės turty vyriausiojo valdininko siunčiamas ir smulkiai išklašinėjo Mariampolės Ukio Draugijos centro sekretorį P. Vitkauską apie tų dviejų Draugijų veikimą, kurios susruošė Mariampolės parodą, t. y. apie Mariamp. Uk. Dr. ir Žagrę.

Vėliau žandary rotmistras Kislinkis tardė knyginkiną Pencylą, Žagrės pirmininką Bielskų, Žagrės vedėją Baltrušaitį, parodos sekretorių Vitkauską ir klausinėjo visokių nebuoty daiktų: ar d-ras Grinius ir inžin. Vitkauskas intaisė parodą tautišku (nacionalisku) tikslu, ar politišku? Kam toji paroda reikalinga ukininkams, jei ji ne ukininkų buvo sumanyta, o tik vietinių inteligentų, t. y. atstovo Bulotos, d-ro Griniaus ir inžinieriaus Vitkauskio. Smulkiai klausinėjo kas prie parodos komiteto prigulėjo, kas kokias vietas užėmė.

Pavioto Viršininkas savo kebuli išvyk užsimanė pamatyti, kaip išrodo pagyrimo laiška, toliau saukė pas save parodos sekret. Vitkauską su tų žmonių surašų, kurie gavo pagyrimo laiškus, o šiomis dienomis vėl saukė parodos sekretorių Vitkauską ir klausinėjo, kokia kalba buvo išduodami diplomai.

Kas iš to viso išeis, sunku įspėti. Užpėnai Seinų paroda dalijo diplomus lenkiška kalba ir jokio turkšmo delto nebuvo. Teksys.

IS PASIRVINCIO DVARO, Vištyčio val., Suv. gub.

Pasirvincio dvaras turi apie 2000 margų žemės (apie 700 m. dirbamos žemės ir 1300 m. po giria). Tą dvarą paėmė bankas, ir dalis jo žemės (be girios) išparceliuota ir apgyvendinta "poselencais" nuo Kievo. Poselencų čia priskaitoma iki 9 seimynų. Nežinia dėlko vietiniai gyventojai nei margo žemės nenu-pirko?

Dabar jau baigiama kirsti giria. Medžiai čia ant vietos apdirbami ir vėžami į Vokietiją, o vietiniams gyventojams vos in-perkami žabai. Per 6 metu-

visą girių iškirst, o žemę išdailinti vienasėdžiais. Kam teksianti žemė, ar rusams "poselencams", ar lietuviams, sunku įsispėti. Vietiniai žmonės mažai paiso, kam teks žemė. Bet dėlto girios gaili: "Kaip bus, kad neturėsime iš kur malkų parsivežti!" Eina gandas, jog kai kurie padavę prašymą gubernatoriui apie naikinimą girios ir, sako, buvo gubernatoriaus apžiūrėti, bet žmonės po senovei nusiminę sako: "Kur dingo anais metais valdžios uždėta girių globa?" Šapelis.

IS GRISKABUDŽIO, Suv. gub.

Kaip girdeji kitur, taip ir pas mus šį rudenį didelė sausuma ir stoka vandens. Veža ukininkai vandenį iš už keturių varstų, kai kuriuose kaimuose atkasė šulinius, kur seniau būdavo vandens lig social, kuomet da žmonės kaimuose gyveno, t. yra apie 50 metų atgal. Apie Griškabudį yra tik trys neissemiami šulniai: Griškabudyje — ukininko Preinimerio, Bliuvikiuose, — Aleksos ir Katyluose — Kalvaicio. Aleksa ir Kalvaitis vandenį duoda be užmokesčio, bet griškabudiskis Preinimeris, kaip girdėti, per daug jau naudojasi šiuo žmonių skurdą. Kviečių karčio neuvežęs nei nesidraisk prie jo šulnio. Nuo tolimesnių ukininkų ima mokėsti pamėnesius.

Oi koksai vargas be vandenio! Žviedrys.

IS KARČRUDES, Naumiesčio p.

Vakare pas vieną žmogų atėjo trys vyrai, užpuė jo pirkioje žiburį ir pradėjo mušti lazdomis. Mušamas išbėgo į kitą kambarį, kur plėšikai jį pasivijo mirtinai užmušė. Du mušiku suėmė, o vienas da slapstosi po Lietuvos miškus. Užmuškiai buvo girti. Upelis.

IS KRAKIŲ, Kauno gub.

Pereitą savaitę du ukininkai iš Meroniškių kaimo buvo mistelijai ir truputį "jrežė". Begrįždami namo susiginčio ir "susipešė". Savaitė pralinkus, vienas iš ukininkų mirė, o antrąjį pasodino į šaltąją. Mirusiojo liko žmona, dukrė ir žentas, o pasodintasis kalėjime paliko apie 6 mažų vaikų ir žmoną. Beto, šį pavasarį reikia keltis vienasėdžiais. Kiek tai vargo matys palikėji, o vis per deginę. Kaimynas.

— Lietuvos Ukininkas —

IS LIDOS.

Šiomis dienomis traukinio, einančio iš Lidos į Skirbavą nuslydo nuo bėgių 6 vagonai ir sudužo. Vienas konduktorius užmuštas, du kiti smarkiai ir pavojingai užgauti. Gelžkelio tarnautojas, per kurio neapsižiūrėjimą viskas atsitiko, pašalintas. Jis pavėlino parodyti, kokiais bėgiais traukinio turėjo būti eina.

IS SUBAČIŲ, Kauno gub.

Spalio 18 d. anksti rytą ukininko Laužiko užsidegė iš kamino grincia, ugnis greitai išsiplėtė ant kitių triobų. Žmonės, negalėdami užgesinti ugnį, puolėsi gelbėti gyvulių, bet ugnis staiga užstojo kelią. Du žmonės žuvo ugnij, vienas apdegė. Ukininko gyvuliai sudegė visi. K.K.k.k.s.

IS VILEIKOS PAV.

Dvarininkai nusiminę, kad jų bravaruose varomas spiritas atpigo. Neseniai gauta iš Peterburgo žinia, jog už 40° spirito bus temokama 58 kap. Spiritų varydavo čia iš bulbių, o tos šiemet ir neužderėjo ir dabar labai genda iš priežasties šiltų orų. Užsienyje šiemet, iš priežasties sausumos, taip ilgai šia vasarą tverusios, irgi neužderėjo jėgai. Turbut nėra ten kas žašienos galėtų nusipirkti. Žinų todėl šiemet jau iš vosienos Liepojaus Romno gelžkelio stoties (Vileikos pav.) esą išvežta 400 vagonų mažiau ne kaip paprastai. Be to iš kai kurių Vileikos pav. vietų daug darbininkų išėjo uždarbiauti miestam, o čiapat rankų darbui trūksta.

M. K. ČIURLIONIS VEIKALŲ PARODA MASKVOJE.

Rusų dailininkų draugija "Mir Iskustva" atidarė šiomis dienomis Maskvoje mustų mirusiojo dailininko M. K. Čiurlionio veikalų parodą. Dėl tos parodos Maskvos dienraštį "Utro Ros-sii" (No. 281) p. B. Šuiskis štai ką rašo:

"Mir Iskustva" gerai patar-navo visuomenei, intaisęs pomir-tinę parodą be laiko mirusiojo lietuvių dailininko M. K. Čiurlionio veikalų.

Per daug jau savitas, per daug talento apdovanotas buvo tasai dailininkas poetas, kad galėtų apie jį užmiršti po metų. Galbūt, per didelę reikšmę turėjo Čiurlionis savo gimtajai Lietu-vai; gal but, jo tvariniuose, ku-riuose įsikunijo kuone liguistas mišinys fantazijos ir tautos dai-lės, pasakos ir tikrumo — visa per daug chaotinga, kad patiekus jo parodai brošiūrą-nekrologą. Bet pas mus tatau nepriimta. Pas mus laiko bereikalinga taip aiškinti dailininką, tokio būdu supažindinti su juo publiką.

Pazība ir viltis savo tėvynės, Čiurlionis nesusėjo pražysti, kaip buvo nukirstas gyvenimo. Bai-gęs konservatoriją, o paskui pai-šymo mokyklą Varšuvoje, jis po pirmųjų savitų žingsnių dailės dirvoje, visiškai atsidavė tarnau-ti savo tautai, jaunajai jos inte-ligentiškai.

Umus pamišimas ir greita mir-tis perkirto intemptą, nervingą darbą...

Tarpe jo veikalų, išstatytų pa-rodoje, nėra daugelio vėlesniųjų, gyvai iš gyvenimo paimtų, ku-riuos jįsai buvo išstotės pirmoje "lietuvių" parodoje Vilniuje.

Pusė išstatytųjų "Mir iskust-va" parodoje veikalų — jo pra-dedamieji bandymai. Tuomet Čiurlionis buvo dar labiau muzi-kaš negu tapytojas, ir drąsiai, kaip žmogus, aiškiai žinąs savo talentą, bandė išreikšti balsus varsonis. Tų grynai muzikos bandymų jįsai greitai atsikratė ir davė visą eilę tokių atjaustu-jų, gilių alegorijų, tokių turtin-gų varsonis ir fantazija dalykų, jog iškarto atrėpė į save dai-lės žmonių domą.

Beveik geriausias jo dalykas yra nedidelis paveikslas — pile-kalnis, tirstai nustatytas pake-lių kryžiais, nusususiais mede-liais, oranžinio saulėleidžio fo-ne. Tame pilekalnyje — visa Lietuva, su jos bėdina, dažnai ukanota gamta ir tokiais savo-tiškais kryžiais pakeliais. Sun-ku sau ir įsivaizdinti didesnę koncentracijos sintezę.

Kitur Čiurlionis seka pasaka-s, — tai puikias, tai paniuras, pasakojia išlaikydamos stilių ir įžymiai. Simbolai visuomet buna suprantami subjekta, ir buti tei-singu dailininko fantazijos aiškin-tis — tiesiog neigalima užduo-tis.

Bet prieikite prie Čiurlionies arčiau, negalvodami apie tą, an-tą, jo paveikslų keistumą. Ar-gi ne pasaka — štai tasai baltas centauras juodais sparnais. Aug-stajam kalne jįsai tempia tamprų saidoką. Piktasai pasaulio geni-šų gina paskutinę savo tvirtovę nuo Sviesios Dvasios užpuolimo. Gi šviesus ir galingas gero geni-šų įžengia pasaulin ir, kaip de-juojančios smėklos, eina į jį melzdamos, laužydamos rankas, kenčiančios sielos, tarsi debesys greit nykstančiame sapne.

Tą pačią socialę problemą pa-liečia jįsai kitoje vietoje. Augs-tai ant kalno, eidamas varžyti-nen su saule matosi rumas. Aiš-kiat regėt jo dailus konturas. O apačioje, slėnyje, juda trys uždrapiruotos žmogystos. Mil-žiniai žmogystos, nes tie, kurie apačioje, didesni. Jie — trys — kelia augstyn rankas, kuriose blizga piuntuval. Ne tai jos gra-so, ne tai sveikina valdytoja.... Ir vienas paskui kito paveik-slai pasakojia talentingo daili-ninko svajones ir mintis.

Bet jįsai reikia eiti noru jas persakyti". Tame pačiame No. "Utro Ros-sii" padėjo ir M. K. Čiurlionies fo-tografija, — dėja — mažai tepanasi į mirusįjį mūsų daili-ninką.

— VILTA —

LIETUVIŲ BANKO STOVIS.

Savytarpinio kredito draugijų bankai, pagal įstatymus, yra ke-lėriopoję priešturoje. Pinių mi-nisterijai pristatomos mėnesinės, pusmetinės ir metinės apyskaitos apie jų operacijas. Vietinė, sa-vytarpinė priežiūra, uždėta ant draugijos tarybos, revizijos ko-misijos ir visuotinio susirinkimo.

Bostonietis kun. C. V. T. Richeson, teismo dabar pasmerktas myriop už nunuodijimą plėš Avis Linnell. — Viršuj — teismo rumai.

Pusmetiniai ir metiniai banko operacijų balansai skelbiami val-džios ir privatiuose laikraš-čiuose.

Pirmajam draugijos veikimo mėnesiui pasibaigus, jos taryba, perkračius valdybos ir priimamo-jo komiteto darbus, rado šį Lie-tuvių banko stovį lig 1911 m. gruodžio 1 d.

Draugijos įsteigėjų 71, nariais priimtas 21 asmuo, nepriimti 15. Prašymų priimti nariais paduota 15; trys prašytojai priimti, bet jų priėmimo formaliskumai dar neįspildyti; kiti prašymai neper-žiūrėti.

Apvyartos kapitalas, susidedas iš 92 narių mokesčio — 12,115 rubl. Inašų bankan priimta įvai-riomis sulig laiko ir % sąlygo-mis nuo narių 3,056 rubl., nuo kitų asmenų 9,035 rubl., iš viso — 12,091 rubl. Išskolinta pinigų vekseliais 10,948 rubliai. Išlaidų (butas pusmėčiui, rakandai, kny-gos, algos) 857 rubl. 47 kap. Pel-nas nuo banko operacijų 725 r. 55 k. Mėnesinis balansas — 24,031 rubl. 55 kap.

Tarybos pirmininkas

K. Šamajauskas.

IS KIJEVŲ.

Kijevo lietuvių tarpe yra ren-kami parašai dėl įvedimo lietu-viškų pamokslų bažnyčioje. Kaip girdėti, jau surinkta tokių parašų daugiau kaip pusantro šimto.

— Lietuvos žinios —

IS AMERIKOS.

SANTAİKOS TEISMAS.

Washington, D. C. Pasire-miant padarytos su Anglija san-taikos nutarimu, sulig kurio su-tarta visus galinčius kilti nesu-tikimus Amerikos su Anglija pavesti santaikos teismui, likosi čia sutverta santaikos komisija, kurios mėmis ištirti visus gali-mus nesusipratimus Jungtinių Valstijų su Kanada.

UŽSNIĞO GELEŽINKELIO TRAUKINI.

Grand Rapids, Mich. 24 valan-das vėliau negu priderėjo atėjo ant čianykštes stoties Pere Mar-quette traukinys, nes jis tapo už-sningtas. Traukiniui pritruko vandens, ugnis užgeso ir pritr-uko ir maisto keliaujančiams.

DINAMITO EXPLOZIJA.

Lexington, Ky. Taisant gele-žinkelio liniją Lexington ir East-er, per anksti eksplodavo di-namito šuvis, kuris su visu su-draskė du darbininkus, o vieną taip sunkiai sužeidė, kad tas paskui nugabentas ligonbutin pasimirė.

NAUJAS PRANAŠAS.

Profesorius dramatikos lite-ratūros Columbia universiteto, Richard Mathews, užtikrina, jog 1930 metuose Amerika įsivels į tokį karą, kokio dar ji neturėjo, nes Am. turtingumas greitai au-ga. Kad Amerika gali turėti karą, kokio dar neturėjo, nes di-delio dar ištikro neturėjo, tas tiesa, bet iš kur dramatikos li-te-ratūros profesorius gali žino-ti, kad bus karas 1930 metuose?

UŽDRAUDE MOKYTI NE-GRĄŽIŲ ŠOKIŲ.

New York. Miesto majoras Gaynor pasiuntė šokių mokyto-jams persegerėjimą, kad jie nemo-kytų negražių šokių, tokių kaip: "turkey toat", "grizzly bear", "funny bug" ir daugelio kitų. Jeigu šokių mokytojai perser-gejojimo nepaklausytų, nuo jų laisniai bus atimti.

PRAPUOLĖ 3192 ŽMONĖS.

New York. Sulig miesto poli-cijos atskaitos, pernai čia iš na-mų prapuolė 3192 žmonės. Iš jų surado tik 530; kiti žuvo kaip akmuo į jures įmestas. Daugiau-siai prapuolė mergaičių 14—16 metų. Prapuolė viena 25 metų moteris su ketvirtu vaikų. Ji su vaiku išėjo pasivaikščioti, ir namon nesugrįžo.

SIEMET MERGINOS VYRUS SAU RENKASI.

Sie metai turi 366 dienas. To-kiuose metuose yra paprotys, jog merginos sau vyrus renkasi, ne reikalauja laukti, kol vyras paprašys, kad būtų jo pati. New Yorke pas mietos klerką buvo jau daug merginų išsiimti lais-nius apsidėdumi. Paprastuose metuose laisnį jaunikis išima.

MOTERIS MOKYKLŲ PER-DĖTINĖ.

Cleveland, Ohio. Mergina Har-riet I. Ketter, perdėtinė vienos čianykšties miesto mokyklos, li-kosi paskirta Bostonan užimti vietą superintendentes viešų mo-kyklų. Moteris mokyklų superin-tendentė yra ir Chicagoj.

GAISRAI.

New York. Sudegė čia augsta trioba, Equitable Life Insuran-ce Co. Trioba ta verta 6 milijon-us doliarų ir buvo neva nede-ganti. Pasirpdo vienok, kad tik-rai nedeganti trioba nėra. Tik ant rytojaus nudegusios triobos grinvesiuose rado geležinę ká-są, kurioj rado už 5 milijonus doliarų procentinių popierių, ir jas paėmė. Bet reiks dar daug dar-bų, kol pasiseks prisigriebti o-didesnę kasą. Mercantile Safe

Deposit Co., kur yra milijardas doliarų, mano, jog kasoj popie-ros nebus sunaikintos. Grinve-sius saugoja sargai ir nieko ne-leidžia vidun. Laikė gaisro sude-gė ir keletas žmonių.

IS VISUR.

Francuzijoje pasitraukė nuo vietos užsienų ministeris de Sil-ves. Jo vietą užėmė laivyno ministeris Th. Delcasse, vienas iš didžiausių Vokietijos priešių. Jis jau kartą buvo Francijos už-sienų ministeris ir be mažo ne-pagimdė karo su Vokietija.

Vietoj išvyto iš Persijos jo izdo tvarkytojo amerikono Shu-terio, Persijos valdžia pakvietė savo izdą tvarkyti belgijietį M. Mainarta.

Londonė likos atidarytos pardavinės, kurios bus didžiau-sios pasulyj. Triobos priešakys turi 340 pėdų. Elektriškos vielos namuose turi 50 kilometrų. Lenpos turi milijono arklų pa-jiegą. Triobos salės gali pa-talpti šimtas tukstančių žmonių. Tarnaujamų pardavinėb bus 5 tukst.; telefonų yra 700 aparatų.

Ispanijoje, mieste Sevillej su-griuvo mokykla ir užžėrė mo-kiniuis ir mokytojus. Iš po griu-venių ištraukė užmuštus: direk-torių, 3 mokytojus ir 3 moki-nius. Kiek išviso užmušta mo-kinių, nežinia.

Airijoje kyla dideli vaidai tarp airių katalikų ir protestonu. Protestonai ne nori, kad Airijai būtų suteikta savistovystė, jie žada net revoliuciją kelti, jeigu savistovystė būtų suteikta. Ai-rijo katalikai taipgi gązdina re-voliucija, jeigu savistovystė ne-gautų.

"Nov. Vr." vėl rašo dėl vy-riausybės politikos su ukraini-čiais. Pasak to laikraščio — ge-riausia būtų, jei vyriausybė lai-kytų visas Rusijos tautas sti-prijoje rankoje, tuomet "kitatau-čius" žavėtų Rusijos galybė. Gi šiandien, kuomet vyriausybė esanti visiems nuolaidi, kelią gal-vas ne tik jau lenkai, bet ir uk-rainiečiai. Geriausia gi būtų, jei vyriausybė uždraustų kito-mis tarmėmis leisti knygas, lai-kaščius ir daryti teatrų ir t. t.

Peterburgo rusiškas laikraš-tis "Novoje Vremia" praneša buk Amerikos valdžia nori savo pasiuntinij Persijoj paskirti pa-garsėjusį amerikoną Morgana Shustera, kurį reikalaujant Ru-sijai, Persija turėjo įrašalinti dno vietos Persijos izdą tvarky-toj. Bet Rusija gali Persiją taipgi priversti, kad ji antro A-merikos pasiuntinio nepriimty.

Lenkijoje, mieste Lubline po-licija pranešė duonkepams, jog parašai ant kepmos duonos ke-palaičių turi but rusiškai, arba dviejose kalbose — rusiškai ir lenkiskai. Kepalaičius su parašu vienoj lenkiskoj kalboj ji sukon-fiskuosianti. Tik ir išmintinga ta rusiškąj policija! Jį duona mat jai tinka ir kepalaičius no-ri padaryti rusifikacijos įnagi!

Lenkijoje, mieste Lawicze val-džia uždarė prekybos mokyklą todėl, kad buvo apie 20 mokinių bažnyčioj tasyk, kada po pamal-dų kas ten bažnyčioj pradėjo giedoti valdžios uždraustą him-ną. Rusiškąj valdžia, negalėda-ma surasti kaltininkų, uždarė mokyklą. Elgiais tikrai rusiskai.

Atsisakė nuo vietos Ameri-kos ambasadorius Francuzijoje, Robert Bacon. Jis pakviestas pri-siimti vietą globėjo Howardo universiteto.

Austrijos sostinėj Vindobo-noj sudegė puikus rūpas kuni-gaikščio Friedricho. Sudegė daug brangių abrozų ir kitokių dai-lės daiktų.

Anglija iš Indijų Persijon siunčia vieną kariuomenės brigadą. Turbut jį rengiasi paimti visa pietinę Persiją.

Ant salų Filipinų, pulkas ginkluotų kariautojų moro gim-i-nės mėgino iš užpakalio užpulti vieną dalį Amerikos kariuomenės, bet jie tapo sumušti. Užmušta 26 užpuolikai. Amerikontų pusėj pašautas vienas oficerias ir vie-nas kareivis.

Vengrijoj, Arado apielinkėj, pasikėlė visas valscius prieš sa-vininką dvaro Dombroya, grafą Zelenskį. Mat grafas uždarė ke-lią per savo girią, kurį kaimie-čiai pirma luosai pasinaudoda-vo, ir pastatė sargus. Tas taip snerzino kaimiečius, kad jie grie-bė dalgius, šakes ir spragilus ir nutraukė grafo sargų vaikyti. Tie pradėjo šaudyti ir pasovė 18 kaimiečių, bet visgi turėjo trauktiesi. Paskui juos dvaran traukė ir kaimiečiai. Jie stengė-si dvarą padegti, bet atėjusiems žandarams įsisėkė juos iš dva-ro išvyti.

Sebastopolj suareštavo 13 jureivių rusiško kanuolinio lai-vo "Kubahec". Jie mat, atkakus laivui į Konstantinopolį, mėgino nuo jo pabėgti, tą padaryti kalbino ir kitus rusiško kariško laivo jureivius, kad laivas liktų be įgulos.

Keliauja Amerikon žinomas Če-kas istorikas grafas Lutzov. Pa-kvietė jį Amerikos kongresas. Skaitys jis lekcijų žymesniuose Amerikos universitetuose ir Washingtono kongrese skaitys lekcija apie tautų sankaiką. Universi-tetuose skaitys eilę lekcijų apie Čekijosistoriją ir literaturą. Wash-ingtonne jis bus 4 vasario dieną, o 5 vasario laikys prakalbą kongre-se. Amerikoj dar jis niekada ne buvo.

Keliantu Amerikon žinomas Če-kas istorikas grafas Lutzov. Pa-kvietė jį Amerikos kongresas. Skaitys jis lekcijų žymesniuose Amerikos universitetuose ir Washingtono kongrese skaitys lekcija apie tautų sankaiką. Universi-tetuose skaitys eilę lekcijų apie Čekijosistoriją ir literaturą. Wash-ingtonne jis bus 4 vasario dieną, o 5 vasario laikys prakalbą kongre-se. Amerikoj dar jis niekada ne buvo.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS ST. CHARLES, ILL.

Čia plakatais buvo sukviešti žmonės 7 sausio dieną, 7 val. po pietų susirinkti Antano Jurkučio svetainėn, nes norima sutverti pašelpinę draugiją. Žmonių buvo pilna svetainė. Pasirodė iš publi-kos draugijos sumanytojas. Jis pradėjo kalbėti, aiškino draugo-vės svarbą ir naudingumą. Draugovė tokia, girdi, padarysianti laimingą gyvenimą, nes dabo-sianti, kad nariai atliktų išpažin-tį. Mūsų kalbą taip, kad ne vi-si galėjo suprasti, ką nori pasakyti. Kalba jo daugeliumi ne pati-ko, nes daugumas nenori, kad juos kas pančiu pasimovęs iš-pažintin vestų, jie mano, kad kiekvienas ir be prevartos tą ga-li atlikti. Jie supranta, kad daug geriau būtų sutvėrus tautišką draugovę. Taip ir padaryta, tapo sutverta tautiška dr-vė "Teisybė". Užmanytojas gi tikėjimiskos, pa-matės, kad nebus galima Sv. Jo-no Draugijos sutverti, sprudo laukan. Kiti buvę susirinkime prisirašė prie susitvėrusios tau-tiškos draugijos. Įstojimas nau-jon draugijon į dol.

Čia nėra lietuviško kaimo, tai nėra kam ardyti naudingų dar-bų.

Lenkų kumigas buvo sumanęs įsteigti lenkų-lietuvių knygyną. Tam tikslui jis surinko apie 200 pesų pinigų, bet jis įsivažijo į Buenos Aires. Jo vieton atvažio-vo kitas, kuris vienok knygyną su-manymą užmetė ir tie pinigai žu-vo.

Per tai žmonių supratimas kyla.

Yra čia D. L. K. Vitauto Du-ja, kuri gyvena nuo 1905 m. Tu-ri jau mažą knygynėlį, iš kurio žmonės turi ne mažą naudą. Pe-reitą metų buvo išrašyti visi A-merikoj leidžiami lietuviški lai-kaščiai ir du leidžiami Lietuvoj. Siemet nutarta išrašyti: "Lietu-va", "Kataliką", "Vienybę Lie-tuvinkų", "Keleivį" ir "Laisvę". Atmesta "Saulė", "Kova", "Tė-vynė", "Laisvoji Mintis", "Lietu-voš Zinios" ir "Ukininkas". "Saulė" su "Lipskoms Valan-doms" atmesta dėl netikslūs ra-sybos ir turinio. "Kova" "Tėvy-nė" ir "Laisvoji Mintis" atmesta todėl, kad tai partijų ir draugo-vių organai. "Ukininkas" ir "Lie-tuvos Zinios" atmesta todėl kad čia nebuvo norinčių juos skaityti. Metų pabaigoj knygynne buvo veik visi tų laikraščių nu-meriai juostelėse neatplėsti. Ap-skritai, čianykščiai lietuviai ma-žai lankosi knygynan.

7 sausio dieną buvo čia visu-tinas lietuvių susirinkimas. Tik-slas jo buvo — apkalbėti, ar ne galima bus uždėti kooperatyvišką valgomų daiktų krautuvę. Prisirašė apie šimtas pasizadėjusių, pristojančių. Galima tikėti, jog korporacijai, seksis, nes jos reikalą žmonės supranta.

Yra čia ir daugygi draugijų. Yra Sv. Jurgio Dr-ja ir "Lietu-vių Ukėsų Klubas, bet apie dar-bus visuomenės labui nieko ne-girdėt. Neseniai susitvėrė T. M. Dr. Kuopa. Jį parengė ir prakla-bas, gaila, kad gero kalbėjo ne buvo — kalbėjo koks ten "Kelei-vio" agentas. A. Valintas.

IS CHRISTON, IND.

Lietuvių yra čia apie 150 seimyn-ų, o pavienių apie šimtas. An-glij kasyklos dirba gerai, bet dar-bas čia reikia piktai kairiuose kasyklose. Į kasyklas reikia trau-kiniu važiuoti ir mokėti už tai 1.00 dol., o į kitas veža už \$1.50 mėnesiui. Saitų čia yra 20.

Per Kažėdas ir Naujus metus čianykščiai lietuviai atsiųsiojo savo narsumą, o paskui už nar-sumą prisiojo teisme bągsmes mokėti. Už tuos pinigus, ką teis-me užsimokėjo, būtų galėję visus lietuviškus laikraščius išsirašyti.

P. T. Grigaliunas.

IS BUXTON, IOWA.

Lietuvių yra čia mažas būrelis: viena seimyna ir 4 pavieni. Vi-si gražiai užsilaiko. Kadangi č i lietuvių mažai, tai, suprantama, jo su tikėjimiskais reikalais reiki kreiptis į kitus miestus.

Darbai čia labai gerai. Į kitur pribuvusiam darbas ne sun-ku gauti. Darbų kitokių čia nėra: vien angljų kasyklose.

Oras čia sveikas ir gražus, t labai šalta.

F. Jusčien.

IS TACOMA, WASH.

Lietuvių čia yra pusėštas bu-relis, visi sutikime gyvena. Yr-čia lietuviška D. L. K. Vitaut draugovė. Sanarių turi 50. Pinigų savo izde jie turi apie 300 dol. 25 gruodžio, 9 val vakare, Juozo Sandomos sanktovą inėjo koksai nepažįstamas žmogus ir paprašė už 10 c. saldinių ir savi-ninkui padavė 25 c. Kada savini-nkas atidavė restą, nepažįstamas ištraukė revolverį, liepė jam ran-kas iškelti ir tas turėjo tai padā-ryti. Plėšikas paėmė 15 dol. ir nuėjo savais keliais.

P. Jonaitis.

IS CORDOBA, ARGENTINOJ.

Lietuvių yra čia iš viso 72, pri-skaitant ir vaikus. Draugijos nėra jokios, nėra taipjau ne savos parapijos. Lietuvių dvasiškus rei-kaalus aprūpina vienas lenkų kuni-gas, betkadangi yra lietuvių vi-sai lenkų kalbos nemokančių, tai tie neturi kur išpažinties eiti.

Kiek pirmiau lietuvių buvo čia daugiau kaip šimtas, bet dabar išvažinėjo į laukus prie ukų dar-bų.

Lenkų kumigas buvo sumanęs įsteigti lenkų-lietuvių knygyną. Tam tikslui jis surinko apie 200 pesų pinigų, bet jis įsivažijo į Buenos Aires. Jo vieton atvažio-vo kitas, kuris vienok knygyną su-manymą užmetė ir tie pinigai žu-vo.

Lietuviai gyvena vidutiniškai: vieną pasilaiko geriau, kiti menkliau, ypač vargiau gyvena tie, kurie savo uždarbius atiduoda smulkiniams.

Bened. Brazylis.

Draugijos ir jų darbai.

Daug yra lietuviškų draugijų šioj šalyj (S. V.), galima būtų apskelbimus laikraščiuose apie draugijų balius, teatrus ir kitokius darbus. Todel Lietuvių Politikos Klubas New York'e sumanė paduoti metų atskaitą, ką nuveikę pereinuso metuose.

Kiekviena draugija sutraukia visus praeitų metų darbus, bet lik šiam laikui tas žinias pasilaikydavo sau, nepadavdavo visų žinių.

New Yorko Politikos Klubas paduoda metinę savo veikimo atskaitą, nuo sausio 1 dienos 1911 metų iki 1912 metų.

Gruodžio mėnesį 1910 metų Klubas išleido 630 dol. 58 c. narių buvo 90. Naujų narių prisirašė 71; persikėlė į kitas draugijas, ar prisilino — 23 nariai. Dabar narių yra 138.

Klubas pereinusių metų įplaukima. Įstojanči nauji nariai į Klubą įmokėjo \$93.00. Mėnesinių mokesčių per metus sudėjo 565.00. Smulkesnių įplaukimų k. t. iš bausmių pomirtinės, ženklių ir t. t. 84.40. Metinis Klubas balius davė 5572. Abelnas metų įplauk. \$798.12.

Metų išmokėjimai:

Pašelpo ligoniams \$105.81. Sušelpė nepilną sąnarį 10.00. Pomirtinės išmokėta nepilnam nariui 50.00. Atstovo kelionės lėšos antrą susižiavimui S.L.P.D. Baltimore, Md. 25.00. Chicago, Ill. Siuvėjų Unijai laike streiko 10.00. Emigrantų šelpimo reikalams 21.00. Už Vėlavą 27.00. Apvaikščiavimo i Gegužio Šventės dalyvavimas su Brooklynio draugijomis 6.00. Už sveatinę susirinkimams 50.00. Smulkesnės išlaidos, viršininkams algos, kraštos ženkliukai, apskelbimai ir t. t. 30.90. Abelnas metų išmok. \$420.71. Metų bėgyje Klubas išlaidas pasididino \$77.41. Todel dabartinis Klubas turtas \$1002.09. Ligonijai per metus turėjo 18; jie visi buvo sušelpti kaip priguli. Numirė vienas narys, kurį užmušė tramvajus.

Pasidarbavimai švietimo reikaluose:

Surengta dvejos prakalbos, (laikė kurių priesirašė 47 nariai). Prelekcijas surengė 10 kartų, kurias skaitė "Laudies Mokyklos" nariai (iš Brooklyn, N. Y.) iš įvairių mokslo šakų. Kiekviena prelekcija buvo pamarginama dainėmis, iliustruotomis deklamacijomis ir krutanciais paveikslais, ką p. A. T. Raciunas (iš Brooklyn) parodydavo. Lekcijos išleista 70 dolarių; tą sumą sumokėjo lankytojai į žangomis. Klubas laiko vakarinę angliskos kalbos mokyklę, kuri gyvuoja antra žima. Joje mokinama politikos, angliskos kalbos ir literatūros.

Šiame sezone Klubas buvo parengęs balių mokyklėles naudai; uždirbo \$100.00.

Per metus Klubas turėjo šiuos pasilinksmimus: 1. Metinį balių, 2. Mokyklos reikalams balių, 3. Draugiską vakariene, 4. Išvažiavimą į girias.

Pasirodymai draugai savo darbais must laikraščiuose iš visų S. V. kampelių, ir sujungtomis įjėgomis darbuokimės tautos ir darbo žmonių labui, apverskime savo jaunus spēkas dviasiskam savo branginamos tautos pakėlimui.

Sujungkime visas savo pašelpines draugijas į vieną veikiamą kūną. Ir mūsų Klubas randasi visokių luonų ir nuomonių: yra laisvamaniai, socialistai ir katalikai, bet visi sutikime gyvename. P. K. Sekretorius, J. Vitkauskas.

Gyvenimo ilgis.

Garsus francūzių mokslininkas Pasteur prirodinėjo, kad didžiausias žmonių priešais esą mikroba, gimda įvairiausias ligas. Kai žmonės išmoksia kovoti, pagalios apveiksia tuos savo priešus, jų gyvenimo amžius nepaprastai pagilėsias.

Šiandien žmonės jau veda gana smarkią kovą su tais mikroba, ir ne be pasekmių, kadangi, kaip patirta, dabar vyraus gyvena penkiais metais, o moteriškė šešiais metais ilgiau negu iki Pasturo laikų. Statistika parodo, kad iš 100 mirties atsitikimų 42 būtų neįvykę, jeigu atsakomu laiku būtų buvę pasirupinta ligoniais. Pusė ligų paeina iš žmonių nežinios, iš jų nesirupinimo sveikata.

Yale universiteto profesorius, Dr. Fisher, paduoda indomias skaitlines apie žmonių amžiaus ilgumą įvairiuose Europos kraštuose. Anot jo, Anglijoje, laiko tarpe nuo 1881 lig 1900 metų, žmogaus gyvenimo amžius pagilėjęs, apskritai imant, vyriškos gimtės — ant 14 metų, moteriškos gimtės — ant 16 metų. Francūzijoje, tarp 1881 — 1903 metų, vyrų amžius pagilėjęs dešimčia, moterų — vienuolika metų. Prusijoje, laiko tarpe nuo 1877 m. lig 1900 metų, vyrų amžius pagilėjęs 25 metais, moterų — 29 metais, Danijoje paskutiniaus 57 metais vyrų amžius pagilėjęs 13 metų, moterų — 15 metų. Švedijoje tuo pačiu laiku vyrai laimėję ilgesnį gyvenimo amžių ant 17 metų daugiau, moteris — ant 15 metų daugiau.

Žodžiu, žmonių gyvenimo amžius pasilgina kartu su higienos ir medicinos pažanga. O higienos dalykai ir medicina šiandien gana augstai stovi ypačiai Prusijoje, Francūzijoje ir Anglijoje. Iš savo apskaitimų Dr. Fisher išveda, kad, nežiurint labiau varginančių ir intensyvesnių darbo, žmonės šiandien daug ilgiau gyvena nekaip jų prabėgiai.

16-tame šimtetyje žmogaus amžiaus ilgis, apskritai imant, buvęs 21,2 metų; 17-tame šimtetyje — 25,1 m.; 18-tame šimtetyje — 36,6 m.; 19-tame šimtetyje — 39,7 m.; 20-tame šimtetyje daug ilgesnis.

Miestų gyventojų mirtinumas labai įvairuoja. Pvz., Dubline iš kiekvieno 1000 gyventojų miršta 39,9 žmonės, kuomet Hamburge tik 15,6. Amerikos mieste Clevelande, Ohio, iš 1000 gyventojų miršta 16, o Cincinnati — 20,8 žmonės.

Juo žmonės geriau gyvena, juo labiau visa kuo aprūpinti, juo amžius jų ilgesnis. Tokį išvedimą daro Dr. Fisher iš savo apskaitimų. Tiesa, ne visi, išgyvenę po šimtą ir daugiau metų žmonės buvo turtingi. Tačiau galima drąsiai sakyti, kad žmonės, kuriems gyvenime nieko nestinga, apskritai imant, daug ilgiau gyvena už beturčius. Žmogus gerai pavalgęs, gerai apsišalęs, gyvenęs švariai užlaikomuose namuose, visada naudojasis tyru oru ir saugojas savo sveikatą nuo įvairių blogų intekimų, turi butinai ilgiau gyventi negu žmonės, vedę nereguliarią gyvenimą, matą tankiai alkį, vargą, gyveną nesveikose apylostose, neturį atsakomų drabužių, etc.

Statistika didžiųjų miestų, kamie šalia turtingos, visa kuo pertekusios buržuazijos gyvena vargingi, sunkiai už buvį kovoją darbo žmonės, — statistika duoda gana indomias skaitlines.

Glasgove, iš miesto dalių, kamie gyvena vieni beturčiai, kasdien išvežama daugiau karstų, nei iš turtingųjų kvartalų.

New York'e, ir kituose pramoningose miestuose, iš tukstančio pirklių ir pramonininkų miršta 12,1; valdininkų ir oficialistų — 13,5; gydytojų, advokatų, laikraštinkų, literatų — 15,3; darbininkų ir tarnautojų — 20,2.

Kai kurios darbo rūšys ypatingai kenkia sveikatai ir todėl trumpina žmogaus amžių. Kenksmingiausios darbo rūšys yra tos, kur darbininkai be paliovos turi kvepuoti užterštu visokiomis dulėmis, visokiais išgaravimais oru. Prašalinimas įvairių sveikatai kenkiančių sąlygų visados davė puikiausius rezultatus — pagilino žmogaus amžių. Bėgyje paskutinių 25 metų mirtinumas nuolat Berlyne nuo 33 iš tukstančio ant 16; Münchene — nuo 41 ant 18; Washington'e — nuo 28 ant 19; New York'e bėgyje

Gaisras milžiniškų, puikių Equitable rūmų, New York'e. Ugnies padarytą prašaitį skaito ant daugiau kaip 15 milijonų dolerių. Ugnį žuvo ir septyni žmonės.

16 metų mirtinumas sumažėjo nuo 25,4 iš tukstančio ant 18,6. Karai, epidemijos, tvanai, įvairūs nelaimingi atsitikimai, žinoma, padidina mirtinumą; nežiurint to, Actiu mokslui ir abelnai kultūros pažangai, šiandien žmonės ilgiau gyvena negu seniau.

Žinomas mokslininkas Mechnikov pastebi, kad, girdi, šiandien senatvės susilaukęs žmogus, kad ir nebetvirtas, vis dėlto gali dar laimingai švesti savo 100-metinę gimimo dieną. O tokių šimtamečių senelių vis daugiau ir daugiau atsiranda.

Amerikon atvažiavus.

Daugiausiai Amerikon važiuojama su tikslu — gyvenimą pagerinti, dėl kitko važiuoja tik mažuma. Kiekvienas atvažiuoja su vilčia rasti čia geresnį gyvenimą: važiuoja daugiausia jauni vyrai ir moteris.

Nors dabar daug rašoma prieš emigraciją, nurodama jos blogumai, bet sustabdyti jos negalima, kol Lietuvių nepasigeris gyvenimo sąlygos, kol ukiminkai ne išmoks žemės gerai išnaudoti, iš jos prigulintai naudą ištraukti. Kadangi daugumas emigrantų yra žemdirbiai, tai visas klausimas ir remiasi ant žemės.

Bet aš ne manau gilitiesi į emigracijos bledingumą ar gerumą norių užsiminti atkeliausių gyvenimu, nurodyti geresnius kelius užsienim, kelius, kuriais eidami, ir lietuviai galėtų tonis sąlygomis naudotis, kokiomis vokiečiai, skandinavai ir kiti naudoja. Norėčiau pažadinti vientautius prie mokslo, bet kitaip suprantomo negu šiaudieninių mų agitatorių skelbiamą "susipratimą". Norėtisi, kad jie kitaip suprastų tą mokslą — ne svajojimą bet praktiką, su kurio pagalba galėtų rasti geresnį gyvenimą. Tas mokslas, tai mokėjimas gyventi. Jis yra praktiškas — kartu kilnus. Šį klausimą mūsų žmonės mažai pažįsta jis yra vėnatinis kelias vedantis prie buvio pagerinimo. Tai platus ir svarbus klausimas. Kad jį suprast, reikia daug darbo.

Pirmiausia reikia mokintis darbo — amato, biznio, t. y. abelnai reikia pažinti čionykštį gyvenimą, reikia pirmiausia kalbą išmokyti, o išmokus kalbą, daug kelių atsidauro amaty ir biznio svityje galima gauti geresnius darbus dirbtuvėse. Vien tik kalbėti, skaitymo ir rašto nepažįstant, jau galima geresnį darban įsigauti, o rašto šiek tiek pramokus, jau daug platinės atsidauro kelias. Tātai pirmą priedermę, mokyti vakarietį mokyklų kalbos ir rašto, o paskui griežties darbo geriausiai prieina-

mo ir mėgiamo. Kokį tik profesiją, ar biznio šaką, ar darbo skyrių atsakančiai pažinti, tokiam savo tikslą rasi, nes kiekviename darbo skyriuje, koks jis nebūtų, laimėsi, jei jį atsakančiai atliksi, jei busi darbus ir sumanus.

Painkim pavizdin čekus; jų sumanumą, jų gyvenimo supratimą, Čekų visur esama: ir komercijoje, svarbias vietas jie užima; yra gerų amatininkų ir gerų darbininkų; ir intelektuališko gyvenimo sritį jie atsižymi. Tarp čekų gyvenant ir jų krautuves lankant, patėmėjau, agentus, prekių orderių užrašytojus ir jų pristatytojus; tad klausiau krautuvės savininko paaiškinimo. Jis sako: "mės suprantame, jog amerikoniškos kompanijos biznį darydami, turime tiesą reiklauti savų vientautių tame biznyje. Taip, pamislinau, ir mūs vientautiai biznį dalyvaia — jie kiales stokjarduose nuplinkina! Ir čekai štai kame atsižymėję; vargšė našlė skalbėja su kelet uvaikų, kurių man teko pažinti, čekiską denratį prenumėruoja! Kartą vėl krautuvninkas dalino lankytojams korteles — plekatus, ir kiekvienam vis ką tai aiškino. Aš ir paklausiau tų kortelių istorijos. Tai, mat, buta plakatų jų tautiško vakaro, kurio pelnas buvo skiriamas tulai apšvietos įtaigai kokius krauturtninkas paprastai pas mus, neturiu laiko" atspiraai atmetę, čekas aiškino kiekvienam apie vakarą!

Tai čekų gyvenimo pavizdžius paėmę, kiekvienas privalo panašiai gyventi pradėti, reik mokytis nuo Alfa iki Omega, pažinti ir pramylėti gyvenimą, o kad jį pamylėti, tai jis turi but gražus, doras ir laimingas. Tokį gyvenimą tik pats žmogus tegali padaryti, nes jis pats yra savo gyvenimo valdovas ir vedėjas, jis pats yra savo laimės ar nelaimės tyrėjas.

Jei mės pradėsime iš praktiškos pusės gyveniman žiūrėti, ir mokslą suprasime plačiau negu iš "letargiško miego pabudinimą" ir "susipratimą", tai pradėsime geriau gyventi!

Kiekvienas nori sotesnio ir laimingesnio gyvenimo, bet noryo ne užtenka, reikia dirbti, reikia mokytis, reikia išbandyti savo protą ir gabumą ir juos sukoncentuoti vienan siekin. Laimingas gyvenimas susideda iš dalių ir dalių, bet vistomet yra pamatu yra turas. Ant turto remiamasi ir atskiro žmogaus ir tautos stovis: kur šalis turtinga, ten ir žmonių apšvietimas augstai stovi, žmonės gabūs ir sumanus. Ne žydetų joje gausa ir laimė, jei būtų skurdas. Turtingoj šalyj ukiminkas ir darbininkas turi skandėnę duoną, ten ir apšvietusio darbas gausiai atlyginamas ir apšvieta prieinama.

Žioplys turta turėdamas ne

mokės jo palaikyti, o ką kalbėti apie jo įgavimą ir padauginimą. Todel lietuviams reikia pirmiausia materialiskai pakilti, pakelti visokias profesijas! Ir gal nutils tasyk tie "pradžiamokslų" poetų ir kitų rašėjų dusavimai ir verkimai, kad nėsą laimės pas mus; tasyk pas mus pasirodys šviesesnė ir niulesnė gyvenimo pusė. Nutils tie silpnadusiui nepajėgius svajotojai, žmonės sutvirtės.

Griekimės už tikro gyvenimo pagerinimo, nuo A B C pradėję. Mokykimės darbo ir jo sunaudojimo, tai susilauksim gerovės ir laimės.

Danutė.

ATSISAUKIMAS

Lietuvių Draugijas Chicagoj ir priemiesčiuose.

Gerbiame:

Nuo seniai visi gerai atjaucia me būtiną reikala aprūpinti įvairius tautos reikalus, bet pakol nebuvo jokio centro, kol nebuvo jokio ryšio lietuvų draugijų tarpe toks susipratimas negalėjo įvykti. Bet pasitaikė proga susiartin-ti Chicago lietuvų draugijoms. Pereitais iš užpėretais metais susi-ris trisdešimts lietuvų draugijų mieste Chicago susidėjo parengimui puikaus apvaikščiavimo liepos 4 d. (Fourth July), ir įtoku būdu padarė pirmą žingsnį bendram veikimui.

Pereitais metais, atlikus reikalus minėto apvaikščiavimo, atstovai draugijų, dalyvavusių minėtame apvaikščiavime, atjaudami reikla-lą nuolatinio bendro veikimo įvairiuose lietuvių reikaluose, nutarė sustvert pastovią vietinę organizaciją, susidedančią iš visų vietinių draugijų, ir dėl to tapo įkurta Chicago Lietuvos Draugijų Sąjunga.

Dabar jau visi formaliskumai inkurimo minėtos organizacijos atlikti. Yra Charter'is, išrinkta Centralė Valdyba, paskirti įvairūs Komitetai, pagarsintas įstatų projektas, parupintos taisyklės įvairių Komitetų veikimui; lieka vien prisidėti visoms draugijoms ir pradėti darbas.

Supraskdami, jog kol sumanymai Sąjungos nepaaiškės ir darbai nepasirodys, negalima reikalauti didelio draugijų intikėjimo į tą naują dar organizaciją, ir rinkti augstas mokeskis nors ir įjymiausiems tikslams, Sąjungos inkurėjai nutarė rinkti nuo draugijų galimai mažiausias mokeskis, kurios pagalbėtu vien įvykinti Sąjungą ir geresnį draugijų susipratimą, suverti centrą ir pradėti šį beįtą veikti. Mokesčiai tad yra sekamos: įžanginės — po 5c. nuo kiekvieno nario.

Mėnesinės po 1 centą nuo kiekvieno nario. Įstojanč į Sąjungą jokių ypatingų formaliskumų nėra. Reikia vie-pranešt Sąjungos Sekretoriui vardą draugijos, skaitlių sąnari, vardus ir adresus viršininkų, vieta ir laikas draugijos posėdžių, atsiųst paminėtas mokeskis ir išrinkt atstovus po 1 nuo 25 narių, ir draugija taps Sąjungos Kuopa. Reikalingas blankas deklaracijai draugijų suteikia Sąjungos Sekretorius.

Tikslas Chicago Lietuvos Draugijų Sąjungos yra — aprūpinti visų lietuvių gyvenimo reikalus. Pradėjimui gį darbo tapo parinkti vien šitie uždaviniai: paskyrimas Komitetų: Emigracijos, Pilietystės, Popierų, Sujieskojimo Darbo, Prie-glaudos Namų, Teisių (juridiskų patarimų), ir švietimo. Sąjungai sutvirtėjus manoma inkurti viešą knygyną, kuriame būtų galima gauti ne tik visas knygas išleistas lietuvių kalboje, bet lyginai ir visokias naudingas knygas svetimos kalbose, ir skaityklą, kurioje rastysi visi laikraščiai leidžiami lietuvių kalboje ir geresni svetimos kalbose.

Pasekmingas įvykinimas tų visų ir daugelio kitų sumanymų priklauso nuo užuojautos ir parėmimo lietuvų draugijų, ir todėl šiūmi širdingai kviečiame kiekvieną lietuvių draugiją prisidėti prie to svarbaus darbo.

Su visais reikalais ir klausimais reikia kreiptis į Sąjungos Sekretorių adresu:

J. J. Hertmanowicz, 3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Pasitikėdami, jog kiekviena lietuvių draugija Chicagoj ir priemiesčiuose, ir artimiausiuose miestuose sekančiame savo susirinkime nutars prisidėti prie Sąjungos ir išrinks savo atstovus, kurie dalyvaus Chicago Lietuvos Draugijų susirinkimuose, pasilieiname su pagarba,

CENTRALĖ VALDYBA

Joseph J. Elias Prezidentas
Pranas Butkus I Vice-Prez.
Ant. B. Zemaitis II Vice-Prez.
Mikas Dudas III Vice-Prez.
Antanas Gropsta IV Vice-Prez.
J. J. Hertmanowicz Sekretorius.
Jonas Judelis Kasininkas.
Ant. W. Radomskis Knygvėdis.

Direktoriat:
A. J. Bierzinski
M. M. Juška
Dr. A. L. Graičūnas
F. P. Bradchulis
Juozapas Duoba
Antanas Gurskis
R. Varbutas

P. S. Kitus lietuvių laikraščius meldžiame atkartoti šitą atsisaukimą.

Seku-pasaka...

Malė: — Rožė man sakė, kad tu jai pasakius tą paslaptį, apie kurią aš sakiau tau, kad tu jai nepasakytum.

Palė: — Tai tik ir nevaldo lie-zuvio! Aš juk jai sakiau, kad ji tau nesakytų, kad aš jai pasakiau.

Malė: — Na, nieko. Aš jai sakiau, kad nepasakysiu tau, kad ji man pasakė. Tai jau tu ne-sisakyk jai, kad aš tau pasakiau.

NAUJI RASTAI.

Reformacija, arba Bažnyčios Atkūrimas per Dr. Martyną Liutėnį. Popiežių pradžia. — Popiežių pasielgimai. — Bažnyčios gyvavimas iki Reformacijos laikų. — Liuterio priirngimas Reformacijos darbiui. — Reformacijos pradžia. — Reformacija pasiekia Lenkiją, Lietuvą ir Kurliandiją. Kn. P. Drignaitis, Naugatuck, Conn. "Aido" spauda, Waterbury, Conn., 1911. Psl. 33. Kaina 25c.

"Draugija" No. 59 (Lapkritis 1911 m.) su nemokamuoju priedu "Atitis", No. 10; prie jo dar priedas. Musų Tautinės Tvėrybos Žiepai (rinkinys dainų, mįslių, patarlių).

Lietuvių Tėvynės Dainos, Tautiečių naudai išleido "Birutė". Tiltė, 1911 m. Spausdinta Otto v. Mauderodės spaustuvėj. Psl. 65

Amerikos Lietuvių Kalendorius 1912 metams. Sutaisë ir išleido J. Ilgaudas. Spausa J. Ilgaudo spaus-tuvėje, 1613 So. Halsted st., Chi-cago, Illinois. Psl. XVI+96. Kai-na 25c.

SIS TAS.

Pradinės mokyklos Francūzijoje.

Pastarais laikais visose pradi-nėse mokyklose Francūzijoje pradėta duoti jas lankantiems vaikams pietus. Pietus susideda pa-prastai iš duonos, gabalo mėsos, srubos ir vaisių; šiauriniuose de-partamentuose duodama dar stik-las vyno. Už valgį vaikai t-moka nuo 15 lig 20 centimų (Amerikos pinigais išeina apie 4 centus), bet gali užtai ir visai nemokėti, ypatingai neturtingieji. Paskaidymas ir mokančiuosius ir nemokančiuosius neparibotas, mo-kyklų valdyba nereikalauja jokių palididijimų apie, kurio nors mo-činio tėvo turta. Kad neužgavus ambicijos beturčių vaikų, taigi nieko nemokančių, valgių bile-ai kaip mokantiems taip ir nemo-kantiems išduodama vienodi, tai-gi tokio pat dydžio ir tokios jau rarsos. Taip dalykams esant, la-ai retai pasitaiko, kad turtinge-nių tėvų vaikai dėtusi betur-čiai esant ir stengtusi išsukti nuo mokėjimo. Viename tik Pary-žiaus mieste pereinais metais dua-ta 4 milijonai pietų vaikams, o vi-soj Francūzijoje duota 70 milio-nų pietų. Maistas yra paprastas, bet sveikas ir švariai sutaisytas. Išlaidos, jeigu jų nesurenkama iš mokinių tėvų, padengiamos val-sčios mokesčiais.

Beto, beturčių vaikams duo-dama dar avalas ir drabužis. Vai-kai tankiai daktarų apžiūrimi ir neturtingiems vaistai duodama dy-kai.

Reikia dar pažymėti, kad iš visų valdiškų mokyklų tikėjimo daly-kai pasalinai, lygiai kaip pasa-linta visokie cenzūros pagrimai ir apeikimai, kad tuoni nedarius jokio tarp mokinių skirtumo. Si-tokia mokyklų sistema pasirodė turinti geriausią intekm ant mo-kinių ir duodanti puikiausius vai-sisakų jai, kad aš tau pasakiau.

Draugijos "stulpai" ir pėdsakai jų kelionės šventuoju moterystės gyvenimo keliu.

NUO REDAKCIJOS.

Visi laikraščiai stundant rankraščiai turi but pažymėti autoriaus parašą ir adresą. Pasirašantieji pseudonimais, turi nurodyti, Redakcijos žiniui, ir savo tikrąjį vardą. Redakcija pasilieką sau teisę atsinau- dnamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti. Netinkamus laikraščius rankraščius Redakcija, pareikalavus, grąžina au- toriui atgal jo lėšomis. Reikia visada rašyti tik ant vienos popierio pusės, paliekant plačius tar- pus tarp eilučių.

Apžvalga.

Ateiviai ir jankės.

Didelė Amerikos gyventojų da- lis susideda iš ateivių. Ir tik ačiu ateivystei ši šalis galėjo taip iš- sivistyti, taip augstą materialės kultūros laipsnį pasiekti, kokio ji šiandien didžiuojasi. Tantai pri- pažįsta patys amerikoniai — tie, kurie toliaus negu savo nosį nu- mato. Yra tečiaus nemaža dalis „tikrųjų“ amerikony-jankių, labai kreiva akimi žiurinėji ir jų va- dinamus foreigneritus, taigi iš svetimų šalių atvykstantį elementą, reikalauja vis atstresnių ir atstres- nių įstatymų ateivystei apriboti. Savo reikalavimų motyvai jie ima, be kita ko, dar ir tai, kad buk A- merikon plaukia daugiausia tam- siausieji gaivalai, žmonės su žė- miausiuoju dvasiškos ir doriškos kultūros cezu, visokios drau- gijos, padugnės, įjėskan- čios grobio. Jie nieko gera neatnešą čia, kaip tik žiau- rius būdus, ištvirkimą. Dėl to piktadarystės — plėšimai, galva- ždystės, vis tatau esąs nieku ne- varžomos atėivystės vaisius: vi- si blogi darbai — ateivių darbai. Ar taip yra?

Visuose miestuose, ir tokiuose, kame ypačiai didelės ateivių nuo- šimtis gyvena, policijos raportai parodo, kad skaičius visokių, da- gi arsiusių prasizengimų atstinka ne tarp ateivių, bet tarp tų kurie save vadina tikrais amerikoniais. Vienas Grand Rapids mieste iš- einais laikraštis paduoda šitokią policijos apskaitą padarytų tam- mieste piktadarysčių. Paduodama ir kurios tautos prasizengėlis. Ten sakoma:

Pracitais 1911 metais vietinės policijos teismuose buvo 3291 by- la, arba trimis šimtais mažiau kaip 1910 metuose. Iš to skaičiaus 1015 atsakomybės patrauktų tapo pa- leista be jokios pabaudos, 790 as- menų pasiūsta kalėjiman laukui nuo trijų iki devynių dešimčių dienų, kiti užsimokėjo miestui pinigiskis pabaudos nuo 3 lig 100 dolarių visa sumoje 637575 do- larių metų bėgyje, o pabaudos valstijai — sumoje 575333 dola- rių, arba iš viso policijos teismams užmokėta 12,101.08 dolarių. Si- ta suma viršija pabaudų sumą policijos teismams užmokėta 1910 met. ant 293.50 dolarių.

Sulyg tautos, visų areštuotųjų prasižengėlių buvo: „tikrųjų“ ame- rikiečių 2511; holandiečių 175; lenkų 137; vokiečių 95; rusų 60; airių 50; kanadiečių 41; lietu- vių 38; švedų 34; sirijiečių 21; italų 20; anglų 15; austrijiečių 13; škotų 11; grekų 10; vengrų 9; da- nyų 8; norvegų 7; rumunų 7; su- omių 5; šveicarų 2; francuzų 2; turkų 1; belgų 1.

Tatai matome, kad iš 3291 are- štuotų už visokių prasižengimus žmonių, 2511 amerikony ir tik 780 visų kitių tautų paimtų kruvon. Pažymėti gi reikia, kad Grand Ra- pids mieste gyventojų yra didesnė pusė ateivių, ne amerikony. Pa- sirodo, kad tie „negeistini“ ateiviai, tie „tamsiausieji gaivalai“ prieš kuriuos taip užsivarinėja „kulturi- škieji“ amerikoniai — jankės ir vi- saip juos persekioja, visai nėra tokie piktadariai, kokiai juos no- rima padaryti. Neprosai bus pa- stebėti, kad ateiviai, tie „foreigner- iai“, tankiausia areštuojama už menkesnius prasižengimus, už gir- tybę, už rėkavimą, už vaidus še- imnyje ir t. p. Didėsin piktada- rių, plėšikų, galzduos etc. — daugiausiai patys amerikoniai. Be abejo, pasitaiko tokių ir iš sve- timašalių, bet procende daug mažes- niam, negu jankių. Tat gi jan- kėms nėra ko perdaug užsivarinė- ti prieš „foreigneritus“. Ne piktada- rių čia suvaziuoja grobio įjėskoti, bet žmonės, kurie šiokių ar tokių aplinkybių spaudžiamų įjėskoti sve- tur progos teisingu triusu ir pra- kaitu sau duonos kėsnį užsidirbti.

Tinkamas paraginimas.

Išnaudoj pervartant Ilrojo Lai- kraštininkų Suvažiavimo protokolą, net stebiesi, kiek ten klausimų pakelta, kiek nutarimų ir patarimų padaryta, kiek komisijų paskirta sumanymais apdirbti ir juos vy- kinti. Suvažiavime dalyvavusieji atsimena gerai, koks ten entuziaz- mas viešpatavo tarp suvažiavusių spaudos atstovų, kiek nuosirdžių palinkėjimų kiti kitam išreikšta, kaip visi buvo vieno troškimo apimti: dirbti, dirbti, dirbti! Nuo suvažiavimo praslinko be- maž ne pusmetis. Atsigrįsti atgal, dairaisi, sten- giesi apžvelgti visus tuos suvaži- avimo minties pajudintus dirvonus, stengiesi pastebėti, kuriame lau- ke kas padaryta, ir — pamatai: pamatai, kad padaryta nedaug. Bent ne tiek, kiek to norėtum. Iš suvažiavimo pakeltų klausimų laikraščiai pajudino, tiesa, jau ne viena, nors nė vienas iki atsakomo galo nepravesta. Bet gerai jau ir tai, kad pajudinta. Mintis pasėta. Apgalvosime geriau, sugrįšime at- gal prie to paties klausimo ir, ra- si, šis-tas išeis su geresniu re- zultatu. Laikraščiai, tat, savo da- rė. Labiau jau pasigendama dar- bų tų, kuriems ypačiai pridėrėjo ateiti laikraščiams pagalbon: su- važiavimo paskirtų komisijų dar- bų. Laiku tatau bus „Katalike“ til- pės J. M. Tananevičiaus, Lietu- vių Spaudos Draugijos pirmininko paraginimas darban. Paraginimas, atsizvelgiant į mūsų mėginą po didžiausio entuziazmo tuoju pa- snausti, visada gera. Bet tas, su- važiavimo ypačiai paskirtų komi- sijų dolce far niente — begu tik ne perdaug ilgai tęsiasi?

Turbūt nesusipratinimai.

Šių metų „Vien. Liet.“ nr. I buvo indėta žinutė, buk gyvenas dabar Milane, Italijoje, Mikas Pet- rauskas ingaliųjos K. Strumskį, chorų vėdėją Brooklyne, priežiūrėti, kad be jo leidimo niekas Ameri- koj nestatytų Petrausko kompo- zicijos veikalų. Į tai atsiliepia dabar J. Tana- nevičia, „Kataliko“ leidėjas. As- trijų formoj klausia jis, kokio bu- du Strumskis galėjęs patapti tų veikalų ingaliotiniu, kuriuos jis, Tananevičia, iš Petrausko nupirkes. Nupirktieji gi veikalai esą, be „Liaudies Dainų“, „Artisto re- pertuaro“ etc., dar „Birutė“, „Ka- minakretis ir Maluninkas“, „Ado- mas ir Jieva“ ir „Šienapiūtė“, už kuriuos išmokėta kompozitoriui 15-60 dolarių. Liekasi dar išmokėti apie pora šimtų dolarių, bet kadangi tarp pirkėjo ir autoriaus įvykę tuli nesusipratinimai, tai neismokėtoji dalis ir sulaukta iki Petrausko sugrįžimui Amerikon. Pirėjas tuo- dėl, kaip to veikalų savininkas, uždraudžia be jo žinios naudoties jais scenoje netik Strumskiu, bet dagi pačiam antoriui, ar kam ki- tam; šiaip-busia patraukti atsa- komybėn teismo keliu. Indomų dalykai.

LAPELIS.

Praporo Raspaškino gyvenimas ir darbai. Romanas.

Kariškon akademijon Raspaš- kinas nepakliuvo: prasidėjo rusų- japonų karas, ir jis buvo paskir- tas į Tolimuosius Rytus. Iškeliaujant ešalonui, pasilie- kantieji čia, ant vietos, oficialiai sutaisė išleistuves išvažiuojan- tims. Pasiliekanantieji oficialiai, su pa- ydu žiūrėdami į Raspaškina, du- savy: — Tas praporas tik parodys ten stebuklus! Koks jis laimin- kas, kad vaziuoja karan!... Raspaškinas, ištikro, buvo lai- mingas — iš karo jis tikėjosi grįž- ti pilnu generolu. — Vyrūčiai, neluodiškite! — šu- kaudamas, ramino Raspaškinas kolegas-oficierius. — Mes tuos ki- kimoras japonėlius į pudrą su- trinsime! Ekl... Ko jus, mieli, pakabinote nosis!... Aš jums dovanų parvesiu iš Japonijos!... Kiekvienam po geišą, iš paties Tokio.... Zinote tas geišas, ko- kios jos!... Ekl... Atsimena- te tą operetę „Geiša“... Ekl... Mieli, po geišą turėsite!... Ant rytojaus Raspaškinas iš- vaziavo.

GEORGETTE LEBLANC, žmona garsaus belgyrašytojo M. Maeterlincko. Ji pati įžymi scenos artistė ir neužilgio žada atvykti Amerikon.

Maskvoj traukinys su kareiv-iais apsisėjo. Raspaškini galvon dingtelėjo geniališka mintis: — o jei iš- anksto išbandžius armijos veik- lumą? Taip ir buvo padaryta. Gė- rė, mylavosi, abelnai, Raspaš- kinas pasicmė pusę ešalono ir nutraukė linksmybės namų kvar- talan. Gatvės sustatė kareivius — visai kaip į mušį, o pats su keliais oficialiais inėjo vidun. Gė- rė, mylavosi, abelnai, Raspaš- kinas geriausiame upe buvo. Galų gale už linksmybės visgi pareikalavo užmokėti. Raspaškinas intužo — Kaip, man mokėti reikia? Aš vaziuoju karan... Aš pa- guldysiu galvą už tėvyne, ir aš mokėsiu! Ne, dabar ne tokie lai- kai!... Dabar armijai viskas dykai... Dabar visi turi paski- mumo po kojū!... Namų savininkas kažinka su- murmėjo. Raspaškinas nebegalėjo susi- valdyti: — Tu, velnio pusė, prieš Rusi- jos armiją? Tu, vadinas, esi ja- ponu papirktas! — ir takst kum- čiu savininkui žandai! Savininkas paklė ranką.... Raspaškinas puolė prie lango ir, išbeldęs stiklą, sukamandavo laukiančius kareivius: — Pil! Paplupos! Raspaškinas išnaudo sukaman- davo: — Sturmuoti! Kareiviai puolė ant namų — prasidėjo aršus sturmas. Armija, kaip liutas, mušėsi. Raspaškinas nepasitenkino tais vienais namais: sukamandavo vi- sus linksmybės namus paimti. Baisi buvo batalija — riksmas, žviegimas, šauksmai: ura! Kad labiau padrąsinau kareiv-ius, Raspaškinas garsiai sušu- ko: — Uliokite, kareiviai! Dabar jums viskas leista! Ir kareiviai ulavo!... Žinia apie mušį pasklido po vi- šą miestą. Vieni maskviečiai keikė Ras- paškina: — Chuliganas! Kiti kėlė jį į padangės: — Jis mūsų armijos pasididžia- vimas! Jis vienas japoną sumus! Napoleonas! O Raspaškinas su savo armija vis daužė linksmybės namus. Maskvos general-gubernatorius išsigando ne juokais. O jei Ras- paškinas visą miestą suardys? General-gubernatorius nebešma- nės kas daryti — rasi, kraustytiš iš miesto ir Maskvą padegti iš visų pusių, kaip buvo prie Napo- leono, tuomet Raspaškinas, no- kros-nenoroms, turės pats išsi- nešdinti.... Bet vienas augstas valdininkas patarė general-gubernatoriui: — Mes mieste juk turime ka-

riumenės užtekina!... Reikia pasiūsti kelis pulkus, tepaima tą Raspaškina.... O jei neįveiks, tat ir tuomet bus laiko padegti Maskvą iš visų pusių.... Raspaškinas visgi buvo apga- lėtas. Jį surišo ir įmetė, kaip meitil, vagonan; kareivius taip- gi sugrudo traukinin. Traukiny suvaziavo toliau. Raspaškinas kietai užmigo ir miegojo lig Uralo. Pravėręs akis, pasiraizė: — Ek, vyrūčiai, galva braš- ka!... Ar neturite kuo paska- lanti burnos?... Kolegos-oficialiai pasirupino: atsirado degtinė, vynas.... Ir jau lig galo kelionės buteliai barskė- jo ir barskėjo. Gėrė ir kortomis lošė. Pakelįti Raspaškinas liepė eša- lonui sugriauti dvi gelžkelio sto- ji — taip sau, iš nuobodmo.... Žodžių, kelionė į Mandžurijos laukus buvo labai linksma.... P. Butėnas. (Toliaus bus).

MARGUMYNAL.

Mirtinumas darbo įstaigose. Prusų valdiškas statistikos biu- ras paskelbia surinktas žinias apie mirtinumą žmonių dirban- čių įvairiose darbo įstaigose. Jei palyginus su kiti kitu tris svar- biausias darbo rūšis, butent, žem- dirbystės, pramonijos ir pirkly- bos, tai pasirodo, kad, apskritai imant, daugiausia miršta žmonių užsimančių pirklyba, nes 14.25 iš tukstančio; užsimančių žemės darbu nekiek mažiau — 14.01 iš tukstančio, kuomet gi pramon- jos žmonių mirtinumas, palygi- namai, yra daug mažesnis: čia miršta tik 11.50 iš tukstančio me- tuose. Čia tečiaus reikia paste- bėti, kad šis apskaitymas paimta apskritai. Jeigu imsime domon metų anžių, kuriame menamos darbo įstaigose žmonės miršta, tai gausime visai kitokį vaizdą, butent, pamatysime, kad mirtinu- mas žemės darbu užsimančių žmonių yra daug mažesnis, tai- gi kad žemdirbiai daug ilgiau gyvena, nekaip žmonės užsimą- kitokios rūšies darbais. Mirtinumas tarp pramonijoj dirbančių žmonių, nuo 15 iki 40 metų amžiaus, yra nuo 15 iki 25 nuosimčių, o senesnių dagi nuo 40 iki 50 nuosimčių didesnis negu tarp žemės darbo žmonių. Daugiausia tečiaus miršta pirkly- ba užsimančių žmonių, ypačiai tų, kurie turi daugiausiai keliau- tų, taigi kuriems mažiausiai ten- ka būti namie. Kasyklose dir-

bančių žmonių jauname amžiuje miršta daug daugiau negu kury- se nors kitose, darbo šakose.

Spaudos priešas.

Grafas Dmitry* Tolstoj, buvęs kitasyk Rusijos žmonių svetimo, gi vėliaus vidaus dalykų ministe- ris, buvo atkaklus spaudos priešas. Spaudos žodis, nežiurint aštrios cenzūros, tokiam užsipyrsusiam re- akcijonieriui, koks jis kad buvo, vis dėlto kartas nuo karto patai- kydavo net nemalonių padaryti. Vieną sykį ateina pas jį vie- nas patarėjų, kuriam jis buvo davęs laikingą nuo tarnybos pa- liuosavimą, atsiveikinti. — Linkiu jums viso laba, — tarė ministeris. — O kur gi jus manote keliauti? — Manau į Vokietiją, vasė viso- koprevoschoditstvo. Noriu pabu- voti apie Reim. O gal vasė-stvo rastumėte dar duoti man kokį pa- lipingą išpildyti? Bučiai labai lai- mingas tatau padaryti. — Hm, ištikro, kad čia žinojus... Beje, gerai sakote, ar busite taip- jau ir Mainze? — Manau ir ten keletą dienų pabuvoti, vasė-stvo. — Na, tai bukite malonus pa- daryti man ve ką: budami Main- ze, nueikite pas Gutenbergio pa- minklą ir mano vardu spaukite tam nenaudėliui į veidą!

Paskutinis atsiveikinimas iš dausių.

Laikė šermenų neseniai užsimu- šusio vokiečių orlaivininko Piet- schkerio, Potsdame, buvo toksai atsitikimas. Ilgai žmonių ir veži- mų procesai lyndit kuną į ka- pinės, ore pasirodė lėkias dvie- nis aeroplanas, kurs veikiai pa- sivilijo procesija, nusileido truputį žemiau ir emė lydėti kartu. Aero- plano nosyje buvo išpliktas ge- dėjimo vėluks. Prisiartinus prie kapinių, aeroplanas vėl pakilo aug- štin ir pradėjo sukli ratu. Valan- doje, kada jau karstą leista duob- nės, iš plaujuojančio 50 metrų augstai aeroplano nukrito ant kar- sto puikus liaurų vainikas, o ant prisegtos prie jo plačios juostos aukso raidėms buvo žodžiai: „Pa- skutinis sudiev iš aeroplano.“ Po to orlaivis, dar keletą sykių ap- skriejęs laidojamąją vietą, išnyko dausių mūlimume. Vėliaus sužino- ta, kad tai buta aviatoriaus Wit- tes, kurs tokiu būdu pagerbė savo bendrą- orlaivininką ir iš dausių siuntė jam paskutinį gra- dų sudiev.

Rusijos ištremtinių veiklumas.

Laikraščiuose skaitome indomia žinią apie veiklumą Rusijos poli- tiškų prasikaltėjų išsiųstų Sibe- rion ant „poselenijos“. Butent, apie aštuoniosdešimtį tokių ištremti- nių, nežiurint savo skurdo ir viso- kių — ypačiai materialų — kliu- čių, savo pasisventimui ir geru no- ru įstėję savo rūšies mokslų aka- demijų, kuri nuo tulo laiko užsiė- mē rimtai tyrinėti šiaurinės Sibe- rijos kraštus. Ji renka ir tvarko jau nuo seniau surinktas žinias ir svar- bius senovės paminklus apie Sibe- rijos gyventojus ir jų kultūrą, ren- ka gyventojų statistiką, pradėtą dar Katrinos II ir ikišiol dar ne- baigtos, ir t. Bėgyje trumpo lai- ko ištremtiniai nuveikė didelius darbus. Vienas jų dagi vedąs elek- trinį gelžkėlį Archangelske (europ. Rus.), kiti vėl užsiėmę sutaisyti veikalą apie teisiską Samojedų pa- dėjimą etc.

Toks politiški prasikaltėlių veik- lumas šalies labai galų gale at- kreipęs dagi pačios rusų valdžios atidą. Žemės dirbimo, ministerija nutarus dabar suteikti šiokią to- kią materialę pagalbą užstarnavu- siems ištremtiniam, kad palehgvī- nus jiems tolesnį darbą, pašvestą mažai dar žinomies Sibirijos kraštams tyrinėti.

Ištikro, indomi šalis ta „šven- toji Rusija“, indomų žmonės ir indomi valdžia!

Indomų palyginimas.

Vienas anglų statistikas apskai- to, kas būtų galima padaryti už pinigų, apskritai imant, 10 milijonų dolarių, kuriuos išlei- džiam vienu-vienam dideliu karo laivui, taip vadinamam „Dread- naughtui“ pastatydinti. Tada už šitokią pinigų kravą būtų galima pastatyti 10 mokyklų, ku-

rių kiekvieną galėtų lankyti 10 tukstančių mokinių; tose mokyk- lose būtų dar intaisyti knygynai, skaityklos, muzėjai etc. Arba būtų galima inkurti kolo- niją su 10 tukstančių dailių ir švairių namų, kuriuose kiekvie- name galėtų po dvi šeimyni gy- venti. Arba už tokį vieną karo laivą, kurs taip lengvai gali nu- eiti į dugną, būtų galima visus metus užlaikyti daugiau kaip pus- antro šimto tukstančių senelių ir pavargėlių gerai arppintuose, su visomis ištaigomis ir daktarų priežiūra namuose. Arba būtų ga- lima pastatyti 130 didelių namų su įvairiausiomis sankrovomis, sandėliais, biurais etc. Arba, pa- galios, būtų galima užlaikyti 176 tukstančiai beturčių vaikų, sutci- kiant jiems mokslą, išmokinant įvairiausių amatų iki jie pasieks pilnų metų, ir tokiu būdu pade- ryti iš jų naudingus draugijos sąnarius, naudingus piliečius.

Tai, kas būtų galima, nuveik- ti už vieną tik „dreadnaught“, statomą karo tikslams, naikinimo žmonių gyvaščių ir turto tiks- lam! O kiek tokių milžiniškų ka- ro laivų statoma visose viešpa- tystėse! O kiek skurdo ir vargo yra sviete, kurių prašalinimui, ar bent sumažinimui, viešpatystės sakosi pinigų neturinčios!

VIETINĖS ŽINIOS.

Vanduo buvo per šaltas.

Pereitos subatos vakare praci- viai pagelbėjo iš vandens išika- panuoti kokiam ten Alb. Mat- thien, gyv. 1852 Ogden ave., kurs papasakojo, kad nuo Mad- son gatvės tilto šokęs vandenin gelbėti gyvastį kudikio, kurį jis matęs kaip kokia ten nepažys- tama, moteriškė įmetusi upen. Vėliaus tečiaus prisizino polici- jai, kad istoriją apie kudikį jis prasimanęs. Jis tyčia šokęs nuo tilto upen, norėdamas sau galą pa- sidaryti, bet vanduo pasirodęs per daug šaltas ir jam perėjęs noras žudyti.

Nuo gazo užtroško.

Dvi pas V. E. Healy, 48 E. Shiller gtv., tarnaujanti mergai- ti, Amenda Bergström, 20 metų, ir Alena Nielson, 22 metų, per- cios nedėlios rytą rado savo kam- barėlyj nuo gazo užtroškusį. Jie- dvi buvo ką-tik iš Švedijos atvy- kusi ir turbūt eidamos gulti ga- zą ažuot užsukti, jį užputė.

Vargai prispaudė.

Chicagos & Northwestern ge- ležinkelio kompanijos detektivas Grill suareštavo vežėją Wm. Bo- oza, gyv. 2667 Fulton st. Jį už- tiko bevagint iš vagono anglis. Teisme Boozas papasakojo liud- ną istoriją, butent, visas mėnuo kaip negaunąs darbo. Namie pati- ri šėsetas vaikų kenčia badą ir šalti. Savo gyvenime jis svetimo šipulio nepačmęs, bet dabar še- imynos vargas privertęs jį nedorą darbą papildyti — kompanijos anglių pasivogti trobai apšildyti. Teisme parodė jis ir liudijimus nuo pirmųjų savo darbdavių, kaip jo sąžiningas ir doras darbi- ninkas. Ištyrus dalyką ir pasiro-

džius, kad kaltininko šeimyna iš- tikro- kenčia didelį vargą, lada- ringi žmonės pradėjo ja rupintis.

Ekonomiškas klausimas.

Žinoma čia spiritualistė Hulda Patter Loomis pereitos nedėlios vakare „Free Thought“ klubo salėje, 3416 Vinceness ave., skai- tė referatą apie „baltųjų vergų sistemą“, t. y. apie pajungimą dirbančiųjų luomų kapitalizmo išnaudojimui. Ji stengėsi priro- dyti, kad paklausas esąs daugiau ekonomiskais nei sociologiskais, kad įsristi jis tegalima tik šios dienos ekonominio sutvarkymo perdirbimu.

Dienraščio „Examiner“ auto- mobilus pereitą nedėlios dieną suvaziavo ties Chicago ave. ir North Clark gat., darbininką Chas. Craig. Jį nugalbenta paviečo lignonbutin. Soferas, palikęs savo auką, neatsizurdėdamas nudumė, bet vėliaus tapo areštuotas ir pa- trauktas atsakomybėn.

Panedėlio nakį prie Sangamon gtv. ir Chicago ave. tris plėšikai sulaukė gyv. po nr. 717. Noble gtv. Antaną Gaužį ir grumodami jain revolveriais pareikalavo pi- nigų. Užpultasis vienok grumoj- mų nepaklausė ir leidosi bėgti. Atbėgęs policijos stotin pamė- detektivus, su jais išėjo piktada- rių įjėskotų. Surado juos vienoj smuklėj besisildančius. Buvo tai Juozas Suterka ir du koku tai Rockoky. Juos suareštuota.

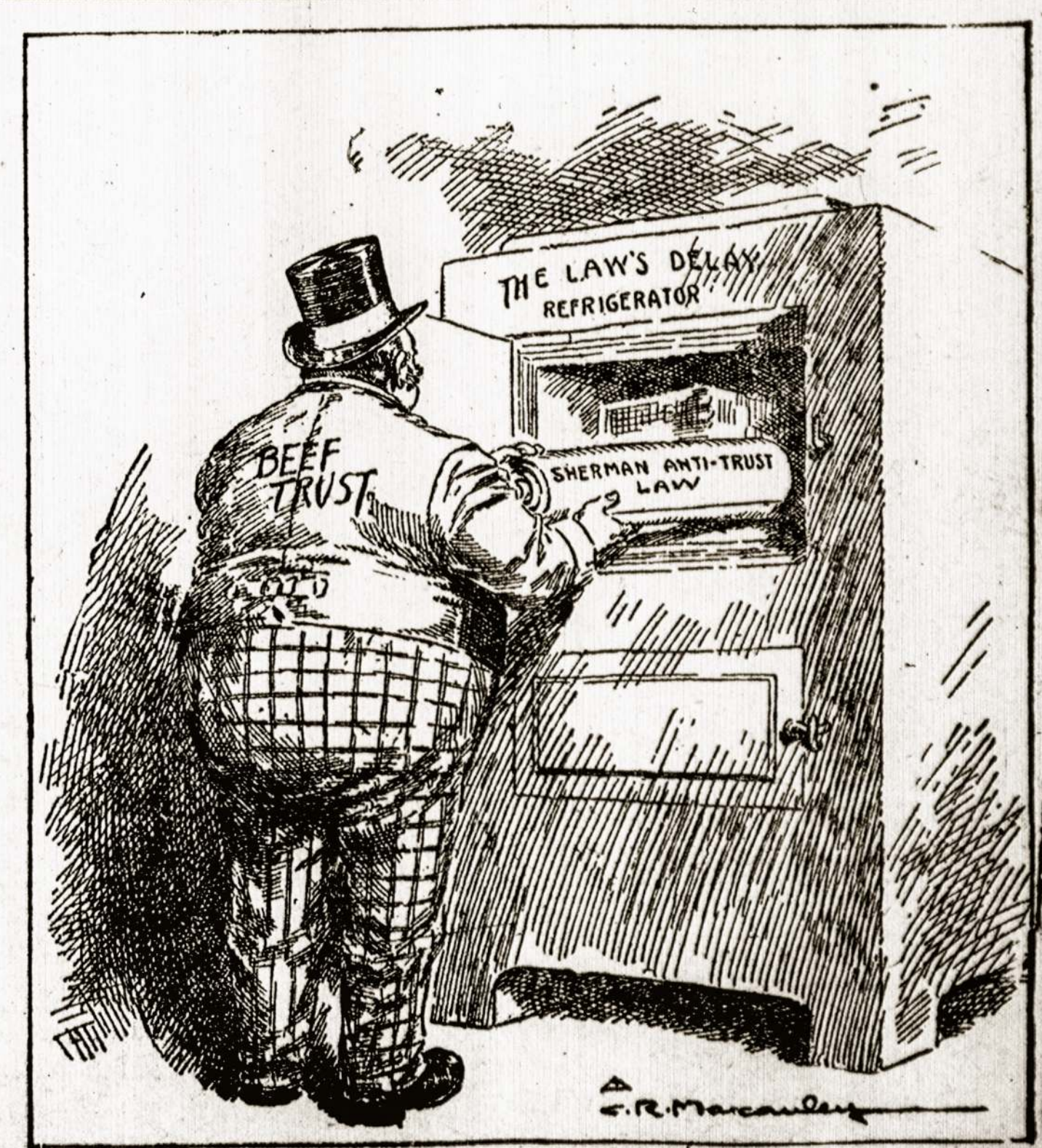
JUOKELIAI.

PAKAKO.

— Per dešimtį metų aš vis ban- džiau paliauti rukęs. — Ir? — Siemet paliausiu bandęs. PRIEŠ MORSE IR MARCONI. Du mokslininku, vienas gyno- logas, antras assyriologas, ginkjo- si apie tai, kurios tadviejų se- novės šalių žmonės buvo augščiau kulturoje pažinę. Tarė įskars- čiaęs egyptologas: — Ką čia daug kalbėti! Mes randame Egipte liekanas dagi vielių, kas aiškiai parodo, kad se- novės egyptiečiai pažinojo elektry- bę! — Tai čia man! — ginčijos as- syriologas: — Assyrijoj mes jokių vielių nerandame, ir tas aiškia- siai liudija, kad assyriečiai pažino- jo bevielinį telegrafą!

BUS PIRTIS.

Mažas Petrelis, nunešęs tėvui į lauką pietų, su tušėiu dubinėliu grįžo namo. Kur buvęs nebuvs, pasigena jį kaimynų išdykėlis — Jurgis. — Ką tu darytum, jei aš su- daužčiau tą tavo dubinėlį? — klausia išdykėlis. — Nieko. — Nieko? — Nieko. — Tai sakai nieko? — Nieko. Danyk, kad nori. — Pažiūrėsim! Jurgis ištraukia iš Petro dubi- nėlį ir tyktį į akmenį. Dubinėlis subija į trupinius. — Na, ką tu dabar sakysi? — tyčiojasi išdykėlis. — Aš nieko, — atsako Petre- lis, bėgdamas šalin, — pasakys tau tavo mama kaip pareisi namo. Mano mama šįryt pasiskolino ji iš tavo mamos.

Mesos Trustas: Visi tie Shermano įstatai prieš trustus — well, jiems geriausia guleti šaldykloje.

Tikejimų Istorijos Rankvedis.

Su paveikslais.

Parašė bendradarbiaujant kitiems mokslininkams

P. D. Chantepie de la Saussaye

Teologijos prof. Amsterdame.

Vertė J. Laukis.

arba magiškos šakelės, ar kas nors tolygaus; jų daugis ir ilgis buvo įvairūs ir jos imta į rankas ir iškilmingai kelta augštin. Barsom reikėjo nuplauti nuo medžių skaitant tam tikrus tekstus ir darant tam tikras ceremonijas, tam tikru laiku, atkreipus vėdą į saulę ir t. t. Paskui jis baioje daugybėje pūdų buvo pristatomas šventaminis kaip atspirkimui nuo rituališkų prasizengimų būdas. Haoma matyt yra tas pats gėralas, ką ir indiskasis soma, bet Avestoje jis nėra taip beišlygiškai keliamas į dievybės laipsnį kaip Vedose. Nežiūrint į visus jo dieviškumo išaugštinimus, jis visgi liekasi aukštinu gėralu; bet sulyg savo svarbos, augštybės ir visopusiškumo Haoma neužsileidžia jokiai dieviui; net visi dievai ir didvyriai davinėjo jam aukas ir prašė sau malonės. Haomos laipsnė pereina per visą vėlesnę Avestą; garbdoma yra žemė, garbdomi yra debesiai ir lietus, duoda augimą puikiems Mazdos augmenims; bet dėl žmonių garbystų auga teigti ir haoma. Aukštinis haoma auga ant augštesnių Elburso viršūnių, kur jis neužsileidžia iš dangaus, pilnas dangiškių įiegių ir išganingų ypatybių; viską gali duoti dieviškasis haoma ir viską išgydyti. Jis duoda turtus ir sūnus, jis duoda išmintį ir laimę; jis daro elgėtos širdį tolygia turčiaus širdžiai. Jis naikina nuoskaudą velnių daromą; visi jie išnyksta vieną akimirką iš to namo, į kurį yra įnešamas išganingas haoma ir kur jis yra garbinamas. Ir kas yra haomai malonus, kaip savo mažajam sūniui, tam haoma yra išgydymu. Po teisybės, haoma yra stiprus, išmintingas, šventas karžygis.

Kaip šioje dėsnyje yra garbinamas haoma, taip ir abelnai Avestoje vyrauja palinkimas garbinti ir dievinti kulto pabuklus, kas, galima sakyti, priveda beveik prie fetišybės. Ne tik sakoma visai panašiai į raganybę, kad pats nežymiausias haomos garbystas patarnauja išvaramui 1000 velnių, bet net ir prietaisai haomos sutaisymui yra laikoma didelėmis šventybėmis ir prie jų meldžiamasi garbysto giesmės: "O išmintingiausias, mes guodojame apatinę spautuoto dalį, kurioje yra haomos kambliai; o išmintingasis, mes guodojame viršutinę spautuoto dalį, kurią aš spaudžiu stipria vyriška ranka", ir velniui Zaratusros užklausus, kokių ginklų jis naikins piktybę, tas atsako: "šventi grustuvi, šventi indai, haoma ir žodžiai, kuriuos išmokino Mazda, tai mano ginklas". Tokiu būdu apeigos ir visų pirma raštas ir įstatymas, arba tikėjimas patys iš savęs yra garbinimo dalykai. "Aš apskelbiu ir darau šitą auką švento rašto garbei, kuris yra teise, kuris yra viešpaties valia, įstatymo garbei, kuris veikia prieš velnius, Zaratusros įstatymo, ilgalaikinės padavos ir maloningo Mazdos tikėjimo garbei". Tokiu būdu ant pačių gatų, ant senovės himnų tvėriama garbysto giesmės, kurios abelnai priklauso ne prie vėlesniųjų Avestos dalių; liudnia žiūrėti, kaip šitas puikus tikėjimas ne tik nusizemina iki sausos ritualybės, bet ir perina į teisiatikiškumą, kuri prie racionalistinės persų pažvalgos įgavo ypatingą mokybišką ir be dvasios pobūdį.

Visos Avestos tikėjimo ceremonijose, greta su tikrai aukinėmis giesmėmis, didelę rolę lošia žavėjimai, maldos ir išpažinimai. Žavėjimų balsas, kaip ir reikia laukti, apybotas jų tikslu, esančių egeriskame ir tiesioginiame velnių išvare; bet tas apybotas būdas, kokių prie to išizadama nuo visokios velniškos esybės ir veikmės, tankiai turi savyje tam tikrą dorišką spėką. Taip pat negalima nepagirti, kad susinesimai su dievais susideda ne tik iš prišaukimų, bet ir iš išpažinties. Po žodžių: "Aš išizadu velnį", seka vienas: "Aš apskelbiu save tikintį į Mazdą", ir šita išpažintis turi savo tam tikrą ir pasvestą formulą, pabudintą Avestai: Aguna-vairia. "Viespaties valia" — tai teisingumo įstatymas: dangiška dovana už darbus vardan Mazdos nuveiktus šitame sviete; Ahura duoda valdžią tam, kuris šelpia vargšus. Etiškasis šito išpažinimo griežtumas metasi į akis kiekvienam: teisingumas, veiklumas, nukreiptas linkui tarnavimo Dievui; lygiai tokį pobūdį turėjo antrasis, pagyrimo vertas, mazdaistų Credo: ašenuvogu, "teisingumas yra geriausias labas; palaimintas yra vyras, kurio teisingumas yra tobulas".

Kad šitos kiltos išpažintys ritualistiškai keičiantys tikėjimui, nelemčiausiu būdu buvo apverčiama ant blogumos, tai pakaktinai išaiškinama iš vienos Jasnos vietos, kur sakoma: jei tik žinojus šita malda atmintinai ir be klaidos ji atkalbėjus, tai galima pasekmingai pereiti per mirtį į augstesnę laimę, bet užmiršus trečią ar ketvirtą jos dalį galima butolti nuo dangaus taip toli, kaip plati ir ilga yra žemė.

102. APVALYMAI, KULTURA IR PAPROČIAI.

Kova su nevalybe, mirčia ir velniu, kurioje kultas padaro toli ne vienintelę ir prietam ne pačią esmeniškiausią grindį, išsipleitė ant viso persų gyvenimo ir buvo įvesta su daugybės apvalymų, apeigų ir atspirkimų pagalba, kaip ir su tikro kultūriško truso bei sužiningo doriškumo pagalba. "Pagelba visa kam gyvam", kuri yra, taip sakant, dieviškų kovotojų obalsiu, padaro teigpi uždavinį ir žmonėms, jis gi yra pasiekiamas arčiausiu būdu šalinant nuo savęs, ar laikantis nuo visa ko, kas yra miręs, ar velnių apsestas; ir nesuskaitomai apsunkinanti apvalymai turi pagelbėti toje dėsnyje, jei gyvenimo bėgis privedė tikintį prie palietimo uždraustojo svieto. Arčiausiu keliu reikalus susiveda prie to, idant apsaugojus nuo mirties ir velniško apseidimo gryniausias iš visų ant žemės spėkų, šventus elementus. Su tuomi risasi ir savotiškas persų laidojimo būdas, prietam už lavono sudeginimą visokiame pavaldė yra skiriama ne tik mirtinė bausmė, bet net duodama aiškūs nurodymai sulyg to, kaip reikia vėl apvalyti tokiu nelemtu darbu suterstą ugnis. Atsitikus mirčiai, viena iš pirmutinių priedermių būdų pralinti iš namų ugnį; su smulkiausia kazuistika išskaitoma tie atsitikimai, kuriuose ugnis sutersiama ar gali būti sutersta; taip antai, jei ims bėgti puodas, kuriame verda mėsa, jei paukštis sulesęs maistą, apdėgia šaką, kurią paskui vartojama kurui, ir t. t.

Apsaugoti nuo visokio nevalybumo vandenį teigpi yra nuopelnijama priederme. Nuo visur, kur yra kas nors nevalyvo, vanduo turi būti nuvestas, pav., lietinis vanduo nuo kapų ir į lietu galima lavonus nešti tik išimtinai. Jei tikis į Mazdą vandenį randa maistą, tai jis turi išeiti iš vandens ir pralinti gedinį iš švento elemento, suterstas gi vanduo turi būti nuvestas į šalį pirma negu kas gali iš to srauto ar liuno atsigeriti. Taip pat ir su pienu: jei karvė edė maistą suterstą žolę, tai jos pienas tam tikrą laiką netinka valgyti, adinas, ji apseida velniai.

Sunkiausias, žinoma, užlaikyti valyva nuo suteršimo nevalybiais žemė; bet daroma yra kas tik galima apvalymui suterstos žemės. Žemė, ant kurios buvo rastas negyvas žmogus, ar suva, visą metą turi pudymauti ir jei kas tyčia išmes ant lauko negyvėlį ar maistą, tai turi būti aštriai nubaustas. Rupestingų visokio pabūklo valymui, jei jis susiliecia su nevalyvu, apsaugojama žemės ar naugių daiktas; taip pat medis ir gyvuliniai daiktai, kaip ir drabuziai, užklodai ir taip toliaus saugojama nuo susiteršimo, arba gi susiteršus valoma su begaliniu rupestingumu, — vis tai yra sveikatybiniai pragūmai, kurie vienk apsiereikia velnių varinėjimo pavaldė; bet velniai buvo ir visokios ligos ir nesvarumo priežastis, taip kad "sveikatybe" (hygiene) mūsų supratimu pasirodo tankiai visai besuomoniškai. Šita mes matome iš didelio skaitliaus apribojimų, tikslu turinčių apeiginių žmogaus kuno valymą. Prietam reikia atminti, kad visa, kas iš organybės išsidalina, kaip netinkamas, skaitoma mirusiu ir priklausančiu prie Ahrimano karalijos, ir čion priklauso ne tik visoki žmoniški išsidalinimai, bet ir visoki mažniekiai, k. a. nukirpti plaukai ir nagai, kurie reikia rupestingai užkasti į žemę, kalbant kenkimą atimancius žavėjimus. Žinoma, kad lytiški suteršimai lošia ypatingai didelę rolę; kaip vyrams, taip moterims jie padaro butina ilga valymų eilę; bet kiek moterims reikėjo kentėti nuo šitos valymo aistros, matyt iš to, ką turėjo nukentėti susigadinusi gimdytoja. Ant sausos, todėl liuosos nuo vandens vietos, toli nuo ugnies, toli nuo gyvulių, nuo tikinčių, nuo barsomo pūdų daryta medinis užtvaras, kuriame ji turėjo išbūti tris dienas ir tris naktis; paskui ji turėjo gerti buliaus šlapumą, maišytą su pelenais, idant apvalyti savyje mirties vietą; toliau ji gali imti po truputį virtą valgio, o vandenį ji gali gerti tik atlikus tam tikras ceremonijas, kadangi šventas elementas neturi tiesiog eiti į jos suterstą kūną. Tokiu jau būdu elgtasi su moteria ir paprastame nevalybės atsitikime, ir pobudinga yra tas, kad ji tuomet yra verčiama prie baisiai aštrios valgybos, idant velnias joje iš bado pastipytų. Ligos atsitikimuose, kaip matome greičiau buvo daromi žavėjimai ir po pasveikimui rupestingai daryta visokios dzinfekcijos; bet patim vaizdžiausių persiškų valymo ceremonijų pavyzdžių gali būti šermenijų apeigos; niekur nėra galima gauti aiškesnio jų apeiginių taisyklių pobūdžio ir to rupestingumo ir neilastinio nuosaikumo vaizdo, su kokiais jos buvo pildomos, kaip prie pasieigimo su lavonais ir jų laidojimo. Vėliaus peržiūrėjus šitas apeigas drauge su šventėmis mirusių garbei ir su mokymu apie gyvenimą anapus kapo.

Greta su kulto veiksmams, į kuriuos galima žiūrėti kaip į oficialinę kovą su Ahrimanu, valymo būdais buvo teigpi visoki uždavai ir žavėjimai, kurių tuli užsiliko mums Avestoje: "Aš išizadu pikty, nedorų, melagingų, pikta velinčių deivų valdžios; aš išizadu deivų ir jų garbintojų, raganių ir jų šalininkų magystę, žodžiuose ir darbuose ir iš laukiniuose ženkluose", prie ko visomet sakoma apie išvaramą "iš šito namo, iš šito kaimo, iš šitos apygardos, iš šitos šalies"; materialistais gi būdais yra mazgojimai, kurie atsibudavo labai gausiai kaip šventnamuose taip ir namuose. Pačiu tikriausiu buvo mazgojimas buliaus šlapumu (gomez), kuris paprastai daryta nuo pat pradžių. Pas indus šventos karvės vanduo teigpi nuo seno skaitytą apvalomuoju būdu, kuris iš pradžių buvo abelnu viens indogermanams, kadangi šešianinkų šlykštų šlapumo gėrima galima dar rasti tarp dabartinės Europos niektikybų. Po mazgojimo gomezu sekė mazgojimai vandeniu, kuris jau pats iš savęs turi pašvestinę galybę: antai, vandens slaktymu išvaroma velnias, kuris įėjo į žmogų nuo prisilytėjimo prie šumies/dveselienos, ir su patim nuo-sekliausiu griežtumu aprašoma, kaip jis laipsniškai, vos tik šventi vandenys pasiekia jį, eina per kūną, nuo maunonio į ausį; iš ten persoka ant desinio peties, paskui ant kairiojo, ant krutinės, ant pečių, ir t. t., kol antgalo neišsina laukan per kairės kojos pirštus, apslakčius juos vandeniu.

Greta su mazgojimais, kaip valomieji būdai, didelę svarbą turi teigpi gailstiniai atpirkimai. Avestoje vienval eina kalba apie arklinį rimba, kurio smugiais turi save bausiti susiteršęs. Bet smugius skaitlius paprastai didelis iki tokiam lapsniui ir taip mažai atsako prasikaltimo didumui, kad vargiai tegalima žiūrėti į juos kaip į plakimą, tam tyčia vartojama kaip bausmė; užnušėjybė, pav., yra išperkama tik 800 smugių, kuomet vyriškos sėklos žudymas turi būti išpirktas 2000 smugių. Po teisybės tik nedagis šitų bausmių buvo pildoma; mes žinome, kad labai tankiai jos pasikeisdavo pinigais nubaudimais, o kas atseina arklinio rimbo, tai, sulyg esančių nurodymų, buvo arklinis įjeimas, aštrių galų nendrė, kurios skaitlingais lengvais smugiais sistematiškai varyta velnias taip lygiai, kaip ir slakstant vandeniu.

Epitimijs nevisuomet rubežiūta šitąja alsia savivalyba; metavojančiam buvo dedama teigpi atlikimas veiksmų, kurie, neliesdami jo paties kuno, buvo išvarami velnių ir pergalejimui piktybės, k. a. mušimas Ahrimano gyvulių — žalių ir skorpionų, varlių ir skruzdžių, arba veisimas ir auginimas Mazdos gyvulių, k. a. šunų, ir t. t. Kaip atperkamyj aukų reikalauja teigpi daugybė barsomo ir aukinių malkų pūdų, kaip ir visoki kiti aukojimai. Uždavinėta teigpi ir labai naudingi darbai, k. a. kanalizavimas ir tiltų tiesimas, žemės purenimas apdirbimui, žemdirbystinių padarų dirbimas, pašelpa ir mitinimas beturčių ir t. t., nes visi toki veiksmai buvo Ahura Mazdos karalijos sustiprinimui ir išplatinimui ir Ahrimano karalijos pergalejimui. Tokiu būdu jau metavojimo praktikoje įgija svarbą naudinė pažvalga, kuri teigpi indomioje formoje išsina Avestoje ir kuri supuola su pamatinio uždavinio — "padėti visą kam gyvam". Persų palinkimas prie veiklaus kultūriško gyvenimo visur apsiereikia Avestoje. Ne tik piemeniškas gyvenimas, kuris rado sau idealiską išraišką jau Jimos paveiksle ir yra ten rojiškos garbės pirmavaizdžiu, bet ir žemdirbystė yra aprašoma kaip gerovė ir tobulybė. Paklausus, kur žemė jaučia save laimingiausia, Ahura Mazda ištiesęs atsako visų pirma; ten, kur daugiausiai aukų duodama, kur klauosios įstatymo ir duodama dievams garbė, o paskui seka antras atsakymas: ten, kur tikintis žmogus įtaiso namą su kungiais ir gyvuliais, su pačia ir vaikais; ten, kur sekasi gyvuliai ir tarpsta šventybė, ir maistas, ir šuva, ir moteris, ir vaikai, ir ugnis ir visokia gerovė. Ir trečia sakoma: "tai ten, kur tikintis daugiausiai augina jayus, ir žoles, ir vaisius, kur jis apvandeniuoja sausą žemę ir nuveda vandenį nuo šlapios žemės", "nes nelaiminga ta dirva, kuri ilgai stovi nedirbama, laukdama šeimininko, ir suaugusi mergina, kuri vaikščioja bevaikė įieskodama vyrą; bet kas abiem rankoms neša žemei darbą, tam ji atveda turtą, kaip numylėta pati atveda vyrui savo kudikį". Su šituo palinkimu prie kultūros jungiama supratimas apie jos tikėjimiską vertybę ir jos pašvestinę galybę. "Kas sėja javus, tas sėja šventybę", sakoma Vendidade ir su prigimtu liaudžiai neangumu sakoma, kad, dykstant miežiams, devali dreba; ja-

(Toliaus bus.)

V. G.

KO

Makaro Sapnas.

Apyssaka.

—o:—

(Tassa).

Makaras tokiuo apsiėjimu jautėsi smarkiai užgautas ir, užmiršęs jau lapę, pasiginė Aleksį, kurs leidosi nuo jo bėgti.

Makaras bėgo vis sprautniau. Eglės šaka numetė Aleksui kepurę, bet pakelti jos nebuvo kada: Makaras buvo čia pat jam už nugaros, nežmoniškai rėkdamas. Bet Aleksys buvo visada buklešnis už Makarą. Jis staiga sustojo ir, atsikūkęs, pasilenkė. Makaras atsimušė savo pilvą į jo galvą ir, parsivertęs ragožiūni, krito sniegan. Tuo tarpu prakeiktas Aleksys nutraukė nuo Makaro galvos kepurę ir išnyko su ja miške.

Makaras palengva atsikėlė. Jautėsi esąs galutinai paveiktas ir labai nelaimingas. Padėjimas buvo bauriausias. Lapę jau buvo besesanti rankose, o dūbar... Jam rodėsi, kad aptemusiame tankumyne ji, tyčiodamos, dar kartą mostelėjo jam uodega ir galutinai pranyko.

Suteno. Baltas debesėlis vos-vos buvo užmatomas. Jis tyliai tirpo; nuo jo sklido jau miršta spinduliai.

Iškaitęs Makaro kunas tirpino sniegą, pakliuvusį į rankoves ir už apykaklės. Ištirpęs jis čiuruliškai bėgo pagal nugaros ir už avalynę. Prakeiktas Aleksys paėmė jo kepurę. Pirstinės jis kažkam pametė, besigindamas. Kas bedaryti? Makaras žinojo — speigas nedovanojats tiems, kurie be kepurės ir pirstinių išsina miškan.

Ejo jis jau ilgai. Sulyg jo išrokavimu, jis senai jau turėjo išeiti iš Jamalako ir pamatyti bokštą, bet jis vis dar nebuvo iš miško išėjęs. Tankumynas, tarsi užžavėtas, laikė jį apkabinęs savo glėbyje. Ištolo girdėjo jis vis tuos pačius iškilmingus varpus. Makarui atrodė, buk jis eina ant jų garso, bet varpų gaudimas vis tolinosi ir jo atmainos vis silpnyn ir silpnyn paliezdavo Makaro ausį. Viltis jo širdyjo tirpo, ir jos vietą įsiveržė baisi nerimastis.

Jis užsilo, jautėsi kaip slėgte prisilėgęs. Kojos buvo kaip pakirstos. Jo sumuštas kunas skaudžiai gėlė. Atvėjęs užimdavo kvapą. Rankos ir kojos stipo. Jo plika galva nelyginant raudonąis geležiniais lankais buvo suveržta.

— Galą sau gausiu! — ta mintis vis tankiau ir tankiau siurbėsi jo galvon. Bet jis vis ejo.

Miškas nutilo. Jis, kaip jo aršiausias, užsikirtęs priešas, be pertraukos riogsojo aplinkui, nepraleizdamas nė šviesos, nė vilties spindulėlio.

— Galą sau gausiu! — vis manė Makaras. Nusilpęs, jis jau nebejuo, kaip jauni medžiai kapojo jam veidą, tyčiodamies iš jo negalės. Vienoj vietoj laukynėn išbėgo baltas kiškis ir pritupė. Pakėlęs ilgas, su juodymėliais, ausutes, jis pradėjo prausties ir, visai kraipydamas savo snukį, tyčiojosi iš Makaro. Matyti buvo jo tyčia iškreipta snukį, besijuokiantį iš Makaro. Jis lyg sakytė sakė gerai pažįstą jį, Makarą; žinąs gerai, kad jis ir esąs tas pats Makaras, kurs miške statęs savo gudriai sumanytus, velniškus sląstus jo, kiško, prapulčiai. Bet dabar jis jo nebebijas ir tyčiojasis iš jo.

Makaras jautėsi nuskaustas. Miškas tuo tarpu nubudo, bet nubudo kaip jo priešas. Dabar jau ir tolimieji medžiai ištiesė savo ilgas šakas ant tako ir grobėst jam už plaukų, raizė per akis ir veidą. Tetervinai, išlinde iš slapty guštų, įsmėlė į jį savo indomias, apvalias akis, o suerzintos kurapkos bėginėjo tarp jų su palaidomis uodegomis ir atkistais sparnais ir visu balsu apsakinėjo savo patatėms apie jį, Makarą, ir jo žabangus. Antgalo jau ne viena, bet tukstantčiai lapų snukį marguliavo tankumynuose. Suglaudamos smailias ausis, jos uostinėjo orą ir su pasityčiojimu žiūrėjo į Makarą. O kiekiai staciai tupinėjo prieš jį ant pastarųjų ir kvatojosi, pasakodami kiti-kitam apie Makaro prieuolius.

To buvo Makarui jau parduag.

— Galą sau gausiu! — vėl mąstė Makaras, ir ržiosi neatidėliojant tatau padaryti. Atsigulė sniegan.

Speigas ejo stipryn. Paskutiniai žibėjimo bangavimai vos besivituviavo. Kraustydamies padangėmis, jie kartais pažvelgdavo per miškų viršunes ir pas Makarą. Iš tolmo Čalgano bėgo pastarieji varpų atgarsiai. Žibėjimas dar sykį tvykstelėjo ir užgeso. Varpų aidas nutilo. Ir Makaras pasimirė.

V.

Kaip tai atsitiko, jis nebeuimanė. Jis žinojo tik — iš jo kažinkas turėjęs išeiti, ir laukė, kad tuoj-tuoju tas "kažinkas" išsiesis....

Bet niekas nėjo.... Tuo tarpu jis gerai žinojo jau esąs numiręs, ir todėl stengėsi nesikrutinti ir gulėti be žado. Gulėjo jis ilgai, taip ilgai, jog, galų gale, jam pakyrėjo.

Buvo jau visai tamsu, kai Makaras pajuto, kad kažinkas koja jį pastumėję. Jis pakėlė galvą ir atmerkė akis. Dabar lapuočiai stovėjo virš jo, kaip padorios ir tylos mergelės; jos lyg gėdijosi savo papildytą "nedorų darbų". Makaro išjuokimo. Apkerpėjusios eglės tiesė savo plačias apsnigusias letenas ir siubavo, siubavo... Spinduliuotos snaigalės tyliai siautė ore ir leidosi pamažu žemyn.

Skaistios padorios žvaigždės žibėjo mel-

svjo padangėj ir, žiurėdamos per susipynusias šakas, tarytum kalbėjo: "veizėkite, vargdenis žmogus numirė."

Prie pat Makaro kuno, stumėdamas jį koja stovėjo senas popas Jonas. Jis buvo visas snieguotas, ilgi jo rubai, kailio kepurė, pečiai ir ilga barzda — viskas buvo apsnigęs. Bet Makarui buvo labiausiai indomu tai, kad tai buvo tas pats popas Jonas, kuris keturi metai kaip pasimirė.

Tai buvo geras popas. Niekados jis nespaudzavo su kalėdomis. Makaras patsai nutadavo kainą už krikštynas, pamaldas ir dabar, atsiminę tankiai jam visai nemokėjęs — susigėdo. Popas Jonas niekados užu tai neapykdavo; jis reikalaujavo tik viena: žėdą sykį reikėjo pastatyti degtinės butelį. Jei Makaras neturėdavo perkamųjų, popas Jonas pats siugdavo parnešti butelį, ir abu gėrė kartu. Popas turėdavo butinai pasigerti taip, kad liuob ir rubus nusimesti, bet šurmuliavo retai ir nelapai, o mušėsi neskaudžiai. De žado ir be samonės atiduodavo jį Makaras matušės-popienės globon.

Taip, tai buvo geras popas, bet negera mirtis buvo jam lemta. Vieną kartą, kada visi buvo išėję, ir girtas popas paliko vienas, beguljis lovoj, užėjo jam ant seilės parukyti. Atsikėlęs, prisitartino jis, šlitinudomas, prie smarkiai išdegusios krosnies anglies pykpei pasintų. Šį kartą buvo jau pergirtas; besilenkdamas prie krosnies, jis inpuolė ugnin. Namiskiai, parėję, berado tik popo kojas.

Visi galėjosi gero popo Jono. Bet kadangi nuo jo pasliko vien kito kojos, nebuvo daktaro visame pasaulyje, kurs būtų galėjęs jį išgydyti. Kojas palaidojo, o popo Jono vietą užėmė kitas.

Dabar-gi tas pats popas, tartum būtų visai nesudegęs, stovėjo šalip Makaro ir stumdė jį koja.

— Kelkis, Makarėli! — kalbėjo jis. — Eisiva!

— Kur aš eisiu? — paklausė nesitenkin-damas Makaras.

Jis manė, jog jei jau kartą "pražuv-tai jo priedermė tyliai gulėti, ir nėra jok-reikalo vaikiotis be kelio po mišką. Kitaip gi, kam būtų reikėję jam "pražuti"?

— Eisiva pas Augštesniajį Tojoną*.

— Aš neturiu ko pas jį eiti, — atsakė Makaras.

— Jis teis tave, — pasakė popas griau-dingų, bet lėtu balsu.

Makaras prisiminė, kad, tiesa, esąs reikalas numirus, stoti kur-ten teisman. Tą buvo jis girdėjęs kažkada bažnyčioje. Vadin-as — popo teisybė. Reikia atsikelti.

Ir murmėdamas sau po nosies: "net numirus neduoda žmogui ramumo", Makaras atsikėlė.

Popas ejo pirmas. Makaras indurmu. Ejo vis tiesiai ir tiesiai. Lapuočiai, prasi-skleizdami, užleisdavo jiems kelią. Kelias vedė į saulėtekį.

Makaras nusistebėjo patėmijęs, kad popas Jonas nepalieka ant sniego pėdų. Bet pažvel-gęs sau po kojų, pamatė — ir jis pėdų nepa-liekas: sniegas po kojomis buvo grynas ir lygus, yt stalas.

Jam dinktelėjo galvoj, kad, vagia, dabar jam labai patogų vaikščioti į svetimus laštus, nes niekas dabar negal pastebėti jo pėdų. Bet popas, tur-būt įspėjęs jo slapta mintis, atsi-suko ir pasakė:

— Ar tu nežinai, kas tavęs laukia už panašias mintis?

— No, no, meldžiamasis! — atsakė Ma-karas; — ar jau ir pamąstyti negalima! Ant svieto bebudamas, tu būvai kur-kas lėtesnis! Tegū. Nesakyk jau nieko.

Popas sutraukė pečius ir ejo toliaus.

— Ar toli turiva eiti? — paklausė Ma-karas.

— Toli, — atsakė griaudingų balsu popas.

— O ką valgysiva? — paklausė vėl Ma-karas su nerimastimi.

— Tu užsimiršai, — atsakė atsigrėžęs popas, — numiręs esąs ir nebereikalaujats nė valgo, nė gėralo.

Makarui tas nelabai patiko. Žinoma, tas būtų gera tame atvejuje, kada valgyti ne-būtų ko, bet tada jau reikėtų gulėti, kaip jis kad gulėjo numiręs. Bet eiti, ir dar eiti toli, ir nevalgčius, — tas jam išrodė visai neiš-mintinga, staciai kvaila. Jis vėl pradėjo bam-bėti.

— Nemurmėk! — pasakė popas.

— Tegul jau, — atsakė užgautas Ma-karas, bet pats nesiliovė skundęsis ir murmėjęs dėl netikusios tvarkos: "Žmogų priverčia eiti, o valgyti jam nė nereikia! Kur tas girdėta?"

Eidamas įpėdin popo, jis buvo visą laiką labai nepasitenkęs. O eita ilgai: tai galėjo numanyti. Teisybė, dar neaušo, bet rokuojant pereitąjį plotą, Makarui rodėsi jie visą savaitę jau eina: tokia daugybė kalnų ir pakalnių, upių ir ežerų paliko jie užpakalį, tokia miškų ir lygumų daugybė jie perėjo. Atsisukus, jam rodydavos lyg tamsūs miškai patis bėgą pro šalį, o augsti sniego kalnai patis tirpsta nak-ties ruke ir šarpiai nyksta iš apyregės.

* Tojonas — ponas, šeimininkas.

(Toliaus bus).

Suprasti, reikšlata atleisti. Todėl reikia at-leisti ir tai, kad žmonės kartais savo sielos auksą suteršia, nelyginant kokį menką pinigėlį. Nesuprasti ir neatleisti gali tik veidmainystė, kuri netikusį, menką dirbtinį dorybės skatiką stengiasi paleisti svietan kaipo tikrą auksą. Multatuli.

Iš Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

Sausio 14 d. vietinė 36-ta S. L. A. kuopa savo mėnesiniame susirinkime nominavo kandidatus į Centro Valdybą. Daugiausiai balsų gavo šie: kand.—prezidentu Petras Mikolajus iš Elizabeth, N. J.; kand.—izdėminku J. J. Paukštis, "Vienybės Liet." leidėjas iš Brooklyn, N. Y.; kand.—izdo globėju — Petras Draugelis iš Brooklyn, N. Y.; kand. daktaru-kvotėju — Dr. A. L. Graičūnas iš Chicago, Ill.

Balsavimą dėl naujo Konstitucijos projekto palaikė sekamam susirinkimui. Tuo tarpu išrinkta iš 3 narių komisija projektui peržiūrėti, o vasario 4 d. įvyks svarstymas naujos konstitucijos dėsnių.

Dabar 36-tos kuopos naujai išrinkton valdybą 1912 m. įeina pirminkas — S. P. Tananevičius; pirm. padėjėjas — Vinc. Paplauskas; prot. rašt. — Kazys Skauskas; fin. rašt. — Petras Žmuidinavičius; izdėminkas — F. P. Bradchulis; izdo globėjai: B. Andrešūnas ir Ant. Braciulis.

Vasario 11 d. 36 Kp. rengia ba-

lių South Side Turner Hall Sve-tainėje.

M. J. D.

Jubilėjinis Aušros Vakar.

Šią subatą, sausio 20 d., 7½ val. vakare įvyks "Sv. Jurgio pa-parijos svėtainė Aušros 10 metų sukaktuvių vakaras.

Tos draugijos tikslas visiemis kasiečiai šviesą tarp žmo-rių šelpti beturėti lietuvių jau-mėnė lankanti augštesnės mo-ros ir dailės įstaigas. Pereito de-simtmėčio bėgyje Aušra savo tiks-lus vykdė, kiek tik jos spėkos ir jėgos leido, ir nuveikė daug. Tolesei jos darbai — priekyje. Kad dau-giau nuveiktų, kad didesni jos dar-bai vaisiai būtų, jai reikalinga vi-suomenės užuojauta ir pagalba. Ant tos visuomenės užuojautos Draugija ir atsideda, tuo labiau, kad lietuviai pradėjo tikrai su-prasti šviesos sklaidimo reikala. Tai juk parodo, kad kuone-likvienos mūsų draugijos įsta-tuose pažymima: "platinai apšvie-tima, mokslo". Antra — tatau-palindija sudėti Amerikos lietu-vių daugiau kaip septyniolika tuk-stančių dolarių "Saulės mokyk-los.

Pripažindami gi, kad apšvie-timas platinai reikia, turime tuo da-kyku ir rupintis, turime remti ir palaikyti draugijas, kurios ypa-tingai švietimo dalykais užsiima, kad žmonės, to reikalaujantieji, galėtų atsakomai naudotis teikia-mais jiems lavinimosi pragumais.

Aušros obalsis — duoti dauguo-meni daugiau negu iš jos gau-nama, ir tą pasiekia tik ačiū jos trusui užjaučiantiems ir remian-tiems ją savo darbu ar turtu.

Dabar Aušra rengia vakarą 10-metiniam savo gyvenimo ir dar-bų paminėjimui. Jis bus be tus-čių pyškėjimų ir pigių blizgučių, bet malonus, patogus, draugiškas. Atsilankusieji turės gražios pra-mogėlės, ir linksmai praleistas lai-kas toli persvers bilieto kainą. Pinigai gi surinkti iš to vakaro bus vėl atversti kultūriniam darbu.

besimokinančiai jaunumenei šel-piti. Sekamas bus Aušros vakaro.

Programas.

I. Spektaklis. Statoma dviejų veiksmų komedija "Piršlybos", pagal N. Gogolį. Saldus Baldas sukeverzotos. Roles pa-siskirstė: Peleša, kapitono. B. Vaitekūnas. Bimbalo, jo draugo, J. Prūsinska. Blyno, Kupčiaus, J. Ilgaudas. Baltanoslo Bajoro, J. Stankūnas. Magdutes Šarkaitės, P. Moskienė. Parjuostpilvienė, M. Dambaitienė. Cecelijos, piršties, B. Bernotaitienė. Rozytės, tamsytės, M. Montvilaitė. Mortėjus, tarno, J. Stankūnas.

II. Instrumentų muzika

1. Saxophone. Trio. Pp. Zigmont. Dubilas ir Mockus: a. Turkish March Beethoven. b. Hunting Chorus. C. V. Weber. 2. Violin. Solo. p. P. Sarpalys: a. Allegro. Andante De Berliot. III. Dainos. 1. Duetas. K. Vičas ir A. Micevičius: a. Nakturna B. Grodasky. b. Jurininkai ("moriaki") Vilhois. 2. Solo. Pp. Kriščiūnaitė: a. Serenada Schubert. b. Gėlių daina iš "La Traviata". 3. Extra. 4. Prakaiba K. Gugis (tarp I ir II akto).

Pasitikime, kad lietuvių visuo-menė pagerbs vakarą skaitlingu i jį atsilankymu.

Aušros Apšv. Komisija.

Aušros paskaita.

Nedėlio, sausio 21 d., 3 val. po pietų Aušros svėtainėje, 3149 So. Halsted St., A. Lalis skaitys paskaitą "Iš išradimų istorijos." Po paskaitos bus stereoptikonu rodyta apie 20 paveikslėlių kai-kurių žymesnių vietų, asmenų ir atsitikimų iš lietuvių gyvenimo.

ATIDAI CHICAGOS L. D. SAJUNGOS ATSTOVŲ.

Pereitą pėtnyčią užbaigta pir-kynas 21 akro žemės Tautiškos Kapi-nėms. Visi pinigai už žemę užmokėta ir "Deedai" ant var-do "Lietuviškos Tautiškos Kapi-nės" (Lithuanian National Ceme-tery) tapo rekorduoti.

Chicagiečiai turbut jokio kito su-manymo taip umai neįvykino, kaip Tautišky Kapinių perkime. Trinis mėnesiais surinkta suma \$6,000.00, kurią užmokėta už žemę. Pa-sirodo, kad žmonės gali greitai su-manyms įvykinti, jeigu tik energiškai veikia.

Tautišky Kapinių žemė yra la-bai dailioji vietoj, kalnuota, retai apaugus užuolais, taip kad neri-kės jų kirsti. Privaziavimas ge-riausias, imant Archer Ave. gat-vėkarus. Kelias vežimams ir gi-geras, taip kad visais atžvilgiais Tautiškos Kapinės yra dailiausioj ir patogiausioj Chicagos aplinkinė.

Kapinių žemė bus aptverta va-sario ar kovo mėnesį, kaip tik oras leis. Bus įtaisyti puikūs ve-zimams įvažiuoti vartai iš dvie-jų cementinių stulpų apie 12 pėdų aukščio, o abipusiai dveji žemes-ni pėstiems ineiti. Tarp didelių stulpų bus puikūs geležiniai var-tai.

Viešas kapinių atidarymas pas-kirta ateinančio gegužio mėnesio 30-tą dieną, taigi Kapinių Puo-simo šventę (Decoration Day), kurią amerikiečiai apvaikščioja pa-gerbimui 1861-1865 metų re-voliucijoj žuvusių kariųvių.

Tą dieną žmonės nedirba, tatau-palindami savo gyvenimo ir dar-bų paminėjimui. Jis bus be tus-čių pyškėjimų ir pigių blizgučių, bet malonus, patogus, draugiškas. Atsilankusieji turės gražios pra-mogėlės, ir linksmai praleistas lai-kas toli persvers bilieto kainą. Pinigai gi surinkti iš to vakaro bus vėl atversti kultūriniam darbu.

PRANE.

Sekamas Chic. etuvių Draugijų Sąjungos atst. susirinkimas įvyks utarninke. Sausio 30, 1912, 8 val. vakare, svėtainėje J. J. Elijošiaus, 4600 South Wood St., (Town of Lake), vietoj para-pijinės sv. Jurgio svėtainės, kaip buvo pirmiau nutarta.

J. J. Hertmanowicz Sekretorius.

Šileikos naudai vakaras.

Sausio 17 d. parengtas Sv. Jur-gio parap. svėtainėje vakaras dai-lininko Jono Šileikos naudai pa-vyko labai gerai. Žmonių buvo apie 500. Programas dramatiškai-muzikališkas išpildyta geriaus ne-gu kada buvo tokis ilgas, ir su-sirinkusieji ramiai užsilaukė iki galo, taigi iki 11:30 val. Potam šokai tęsėsi iki pirmos valandos ryto.

M. J. D.

Pereitos nedėlios dieną pa-simirė džiava žinomas Town of Lake karstininkas St. Martin-kus, S. L. A. 122 Kuopos ir kitų lietuvių draugijų sąnaris.

LIETUVIŲ LAISKAI KRASOJE.

Surašas už savaitę iki sausio (Jan.) 13 dienos.

Neįteikti dėl įvairių prieža-sčių (blogo adresos, etc.) adresa-tams laiskai galima atsimeiti Vy-riausioje Krasoje, Clark gtv., tarp Jackson Blv. ir Adams gtv., Room 175, priduoant atsakomą, prie adresato laiško padėtį, nu-merį:

1816 Aleknaučis Jos.
1838 Apulis Mich.
1856 Bagdžionis John.
1873 Banis Frank.
1922 Blazavicz V.
1982 Brozlauskis Antonas
1997 Budrauskis M.
2011 Buzis Frank.
2082 Czerbauskis Onai
2117 Dikšas Jos.
2141 Dubas Frank.
2144 Dudas Andy.
2222 Gandrimas Jonas.
2229 Gabrys Stanis.
2236 Gedraitis Petras
2243 Gildulaitė K.
2246 Girasas J. Antanas
2255 Gindrimas Jonas
2284 Gričius Peter
2285 Grigaitis Jonas
2289 Grublys Mat.
2382 Jereunas K.
2383 Josas Petras
2388 Jonaitis Antanas
2392 Jonaitis Jonas
2406 Kalvicius Jon.
2414 Karalius Juozapas
2422 Karlauskas Jonas
2426 Karalius Mat.
2432 Karalavskis Toni
2446 Kialpasas Frank.
2470 Kianauskis Jonas
2485 Klymas Jonas
2529 Karalius Jozef
2534 Krizevicius A.
2567 Kriščiūnas Joe
2587 Kubis Jos.
2617 Labonaitis Jonas
2626 Lapikas Step.
2644 Lepas Ant.
2667 Lieleika Antanas
2688 Longie Jon.
2746 Martinkus J.
2755 Masolia Pov.
2762 Maurusis Jurgis
2772 Meizis Jonas
2784 Mislavicius A. J.
2816 Mockus P. W.
2825 Monalaviciene Antonina
2841 Munkis Laur.
2875 Noreikis John
2926 Pilgrimačė Agata
2959 Petraitis Mike
2960 Petraitis J.
2962 Petraitis K.
3015 Putrament Anton
3018 Putnis John
3117 Sakauskis Anton
3118 Saslauskis W.

APGARSINIMAL.

MUSŲ GYVENIMAS.

Jei gyvenime nebūtų įvairumo, gyventi būtų sunku. Linksmu-mas ir laimė nebūtų taip vertina-mi, jei žmogus kartas nuo karto nepatirtų vargo ir skausmų. Tas moko mus, kad visada būtumėm prisirengę susitikti bėdą ir žinoti, kaip iš jos greitai išeiti. Jei nemo-lunmai yra fiziškai, jei juos pa-gindė mūsų sugedę viduriai, tu-rime žinti, kad Triner's Ameri-can Elixir of Bitter Wine yra geriausias nuo to vaistas. Jis gydo visus virškinamųjų organų neregulariškumus ir juos sustip-rina. Kadangi jis padarytas iš ge-riausio raudonojo vyno ir moki-siškai parinktų gydomųjų žolių, jis atgaivina kraują ir prašina iš jo negerasias medegas. Kraujas, maitina kiekvieną kūno da-lėlį, todėl vartojant Triner's American Elixir or Bitter Wine sustiprinama visos žmogaus orga-nizmas. Vartokite jį visada, kaip tik jaučiatės nusilpę, nervingi, neturi apetito, viduriams nevei-kiant, jaučiant galvos skaudėjimą, dieglius, traukymus. Viso-se aptikose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

3210 Skoczylas Jos.
3241 Soslovskis Konet
3242 Sveciuskis J.
3270 Taurila Kazim.
3427 Vileckynas J. Platis
3443 Warapnickis Ray.
3449 Walickis Antanas
3557 Yeselskis Kazimyr

DIDELIS METINIS BALIUS.

Rengiamas Chicagos Lietuvių Pa-salpos Klubas. (Chicago Lithuanian Benefit Club) įvyks nedėlio, sausio 21 d. d. Frelhelt Turner svėtainėje, 3417 3421 So. Halsted gatv. Prasidės 6 val. po pietų. Įžanga 25c porai. KOMITETAS.

ATIDAI

Tautiškas Lietuvių Giminastų Klubas. Kiekvienas jaunas žmogus turi la-vinti savo dvasišką ir fizinį sie-gas. Žmogaus dvasišką turtą iš-jo intelektualis išsivystymas; žmo-gaus fizinį turtą — jo kūniškas išsivystymas, mitymas, mandagu-mas. Kas nori savo fizinį gabu-mus išplėsti, išauklėti, patapti mi-kiu, vikriu, stipriu ir mandagiu, te-prisiraso Tautiškas Lietuvių Gim-nastų Klubas. Praktiškas kas utar-nikas ir kas pėtnyčią Lickio sveat-nėje, 3301 So. Morgan st.

TEATRAS, PUKIUS TEATRAS.

Aušros Vartų S. M. P. Parapijos naudai scenoje statoma viena juo-kinga komedija trijuose aktuose "Audra giedroje". nedėlio, sausio 28 d. M. Miedažio svėtainėje, 2242 2244 W. 22-nd pl. tarp Oakley ir Leavitt st. Pradžią 6 val. vakare. Programos to vakaro bus įvairūs ir užimantis. Užtikriname, jog kiekvie-nas iš atsilankusių bus patenkintas. Po perstatymo bus balius su įva-riais šokais. KOMITETAS.

Reikalavimai.

Reikalaujama vyro, mokačio gerai kalbėti ir rašyti lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Turit turėti gerą išvaizdą. Gera algą ir nuolatinis užsiėmimas atsakomam žmogui. Kreiptis į Shir-poor Medical Office, Isabella Bldg., 21 E. Van Buren st., Chicago, Ill.

Reikalinga žmogus su \$500 dol. pi-nigais kaip dalininkas teatro bini-je. Didelis pelnas. Turit mokėti an-glių ir lietuvių kalbas ir nesibaidyti kelionių. Rašykite angliškai ar lietu-viškai į

Manager, 156 N. LaSalle st., Chicago, Ill.

Noriu pirkti anglių (Restorant) kur gerai vietoj. Pasilysimas melžiu adresuoti: Juozapas Breiva, Barnstable, Mass.

Ant Pardavimo.

Pardavimui barbersapis labai pi-gia kaina. Noriu sušio mėnesio nes turiu la-žiuoti į kitą miestą. Būna jau 7 metų varomas ir gerai išdirbtas. Ran-da pigi, 12 dol. mėnesioje, tetaut gyvenamas kambarys. Kreiptis ad-resu: Francisus Šimkus, 1053 W. Garfield ave., Chicago, Ill.

SALIUNAC PARSIDUODA.

Vienatinis lietuviškas salūnas šio-je aplinkinėje. Jiekančiam tokio bi-znolui labai tinkama vieta. Lietuvių ap-gyventa, taip pat vidiečių ir lenkų. Priežastis pardavimo išvaizdama į Lietuvą.

Jos Geštautas, 6024 So. State st., Chicago, Ill.

Parsiduoda labai pigia kaina namai rakandai, kadangi savininkas turi trumpu laiku išvažiuoti į kitą miestą. Norintis pirkti melžiu kreip-tis adresu:

Vitolis Lukoševičius, 2115 Johnson st., Chicago, Ill. tarpe 21 ir 22 gt. nuo fronto.

PUIKI PROGA LIETUVIUI.

Parsiduoda nebrangiai ant geriau-sios gatvės šiltnas, kadangi savin-nikas turi butinai išvažiuoti į Lie-tuvą. Miestukas tritai apgyventas lietuvių ir miesto valdininkai lietu-viai. Pilną laiką dirba aštuonios an-glių kasyklos, ir žmonės linksmas gerai uždirbdami. Kelionė iš Chica-gos kaštuoja \$2.48. Kas norėtų žno-ti daugiau apie tą dalyką, rašykite: P. J. P. O. Box 63, Westville, Ill.

Geral intaisyti oficial atiduodama nuomon daktarui lenkų gyvenamaj apygardai. Kreiptis adresu: M. Young, Melrose Park, Ill. — Telefo-nas: Melrose 788.

Ar yra tai Reumatizmas?

Neuralgija? Sutinimas? Sopenimas? Sustingimas? Ar skauda jums kru-tinę ar nugarą? Gal kaklas sustingęs ir skauda? Nuo to yra gydoma

Severos Gothardiškas Aliejus

(Severa's Gothard Oil).

Jei tą aliejų intrynus į skaudomasias vietas, skausmai greitai pa-siliauja ir muskulams sugrąžinama pilna sveikata.

Kaina 50 centų bonkai.

Išgelbetas!

"Mūsų vaikutis sirgo sunkiu kosliu, kuris jį kanki-no per istisus tris mėnesius ir buvo pavojingas jo svei-katai. Mums patarta duoti jam Severos Balsamą plau-čiams. Pradėjome duoti, ir ve jo kosulys greitai pasi-liove ir mūsų mažulėlis tapo išgelbetas."

M. Skudlarek, Avon, Minn.

Severos Balsamas Plaučiams

(Severa's Balsam for Lungs)

geriausiai ir pasekmingiausiai gydo tokias ligas, kaip kosulį, užki-mimą, slogas ir įvairias gerkles bei plaučių ligas.

Kaina 25c ir 50c bonkai

Reikia kas nors daryti!

Sukietėje viduriai ir nesveikos kepenys gimdo tankiai galvos skaudė-jimą, apetito stoka, užima galvoj, pageltima odos, išberimus ir sva-ros žudymą. Taip negalima palikti. Reikia kas nors daryti.

Severos Pigulės nuo Kepenu.

(Severa's Liver Pills).

prašina visus tuos nesmagumus, sustiprina virškinimą ir sugrąžina visą natūraliską stovin, nenusilpninant žmogaus organizmo.

Kaina 25c

Reikalauk Severos Gyduolių Aptikose.

Neimk jokių kitokių. Naujas Severos Lietuviškas Kalendorius 1912 metams duodama dykai. Del daktariškų patarimų rašykite į

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Geriausias išievių ryšys su tėvyne—Lietuvos laikraščiai. DIDZIAUSIAS IR TAM TIKSLUI TINKAMIAUSIAS LAIKR. YRA

"VILTIS"

"VILTIS" leidžia įsitikėjimo bendrovė "Smetona, Tumas ir Ko".

"VILTIS" eina tris kartus per savaitę trečiadieniais, penktadieniais ir sekmadieniais.

"VILTIS" rupinasi visais lietuvių reikalais, atsiliepia ir išaiš-kina kiekvieną lietuvių gyvenimo apsiėrkimą.

"Viltis" rašo visi žymesnieji lietuvių veikėjai ir literatai. Be-veik kiekviename numeryje esti mūsų geriausių rašytojų fejletonai.

Daugybė žinių iš visos Lietuvos kampų. Kuoplačiausiai aprašo-mi Damos darbai.

TAIGI IMKITE "VILTĮ" PATIS IR UŽSAKYKITE JĄ SAVO GIMI-NEMS. "VILTIES" KAINA:

Metams Rusijoj 5 rubl., pusei metų 2 rubl. 50 kap. 3 mėnesiams 1 rubl. 25 kap. Užsieniuose metams 7 rubl., pusei metų 4 rubl. 3 mėnesiams 2 rubl.

Siunčiant kartą į savaitę, arba šlaip po tris egz. viename siun-tinyje, kaina kaip ir Rusijoje, t. y. PO 5 RUBLIUS METAMS.

"Viltis" adresas:

Vilnius, Kozevennaja 5 Russia.

Valandos

nuo 10 lig 12 dieng
nuo 2 lig 4 po piet
nuo 7 lig 9 vakare

Phane Yards 1781

Dr. J. F. Kozlowski

Specialistas

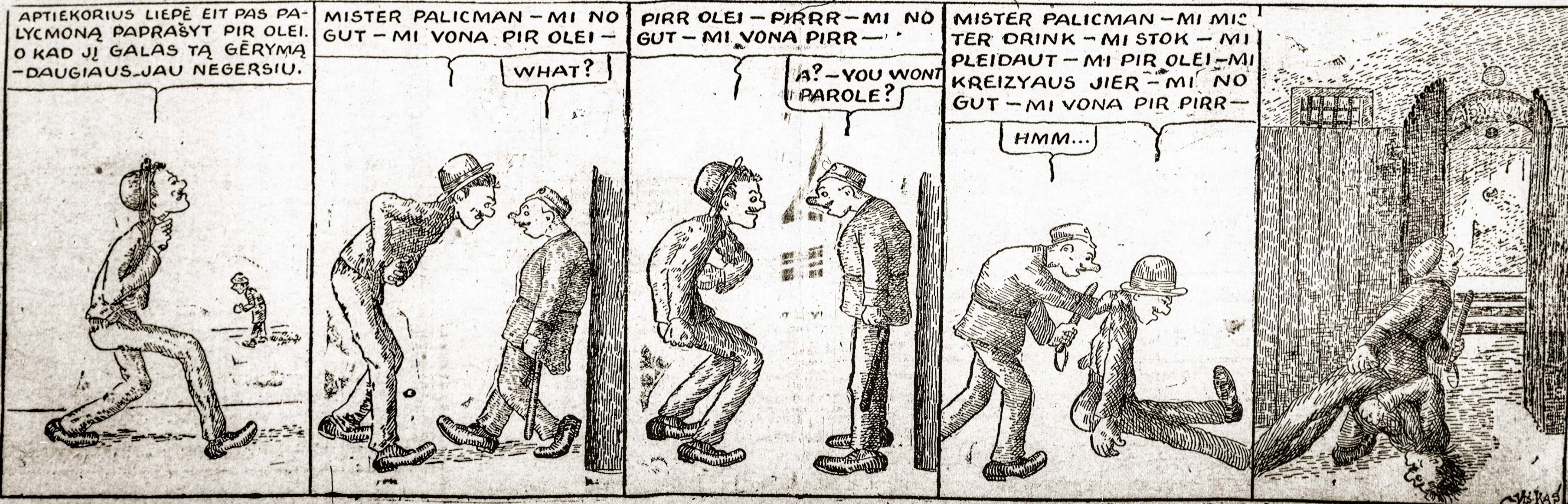
MOTERU LIGU

Peoples Bank Bldg. 1540 W. 47th St.

Cor. Ashland Ave.

Room 2

JURGIS "PIROLEI" NEGAVO. LABAI GAILA.

Visai už Dyka,

Dovanos su kiekvienu Dolieriu.

Siunčiant pinigus adresuokite:

A. OLSZEWSKI,
3252 South Halsted Street, CHICAGO, ILL.

P. M. KAITIS
1607 N. Ashland Ave. Chicago.

Prima bankon pinigus ir moka
 3%. Skolīna pinigus ant Real Estate.
 Perka ir parduoda zemas ir lotus.
 Parduoda šifkortes ir slūnciā pinigis
 ī visās svieto dalīs.

OFISO VALANDOS: Panedēllais,
 seređom, ketvergals ir subatoms nuo
 8 ryto iki 9 vakaro. Nedēllioms, utar-
 ninkais ir petnycioms nuo 8 ryto iki
 6 vakaro.

Telefonas Yards 1542
Dr. J. KULIS
 Gydymo ir Chirurgas
 8255 S. Halsted St. Chicago, Ill.
 PRIEMIMO VALANDOS:
 Nuo 9 ryto iki 12; 5 iki 9 vakare
 Nedėli: nuo 9 iki 12 po pietų; nuo 6 iki 8 vak

[illegible]

D-re Maria Dowiatt-Sass
 Motery ir vaikų ligų specialistė

Ofisas
 1725 West 18th Street
 Tarp Paulina ir Wood gat.
 Phone Canal 1208

Valandos:
 nuo 9:30 iki 12:00 val ryto
 nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.
 Nedėlioms
 nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto

Rezidencija
 5208 W. Harrison Street
 Tel. Austin 737

Valandos:
 tikrai iki 9:00 kiekvieną rytą

Kad Ipatlūnuz žmonės mitybą pasaklūsiaus gerimus, pasitysimis kiekvienam, savo lėšomis, "ZANOL".

ŠEŠIAS PULVUS KĖTAS DĖTINES VŪZ \$1.00. sulyg jūas pasitysimis. Pasa-
kykite, ko norite (Bere, Boudon,
Bouffon, Boudon, Boudon, Boudon,
Rum, Peach, Apple, Apricot ar Kon-
jak Brandies, etc.?

NĖDOUKITE PIKILKIAS IDEJŲ PELMŲ.
Parodysimis kaip. Mes esame prity-
rę dektines dirbėjai, ir parodysimis,
kaip kiekvienas gali pasidaryti gėra-
vą. Jūs turite, kaip ir mes, "ZANOL".

DESIMTA NUOSIMTŲ PIKILKŲ PELNŲ
NO su pagalba "ZANOL". Ekstrakt.
Išatymis lėšas. Paradoma į dvi m.
išatymis. Gėlas padarytas su "ZANOL".
Gėlas padarytas su "ZANOL". Gėlas
Aukso Medaliu Komijos Parodoje
Tūkšdialiai patentinių vartojė.
Gvarantuota sulyg Valsų. Valsų. Gryn-
vė. Valsų Valsų Ištatymis, Serialis
No. 2811-5.

J. KULBOKAS
Užlaiko
Puikū Saliuna
Visada š. ltas alus, sk anidegti
nē ir kvepentī Cigar.i. Iš ki u
zmonēs at elevē gauna nakvyn
74 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Aleksaičio Saliunas
118 E. Main St. Collinsville, Ill.
Užlaikau visada geriausiu
vietinius ir importuotus gėri-
mus ir cigarus. Kiekvienam
draugiskai patarnauju visokiuo-
se reikaluose.
Telefonas Kinloch 108

Prof. Julius S. ūstīrkina, kad L-mokys šokti klekvienu jaunā ar sēn. Izmokinu valsa 6 rūsij, talp. Kad šokst, gaisā lēti kļūst pulk. Tālā gā izmokinu ir katus šokus, koleta vakary. Mokinu kas vakarys apart šventādienā. Lekojys jyls nu 7 val. vak. iki 11 val. Prof. Julius S. praneša visiem "kurie nori izmokti šokti atleik at nu adreso: 2124 So. Halsted st. Ofiss ant 3-čig luby atdaras nu 6 val. vak. Talpigi mokinu vlsokus šokus Dug & Wing, Bickert, Irish Jig, Clog, Spanish Waltz, Waltz, Two Step, Slide Step, Barn Dance, Pirma Lietuviška Mokykla Amerikā.

Mes eom baunim
 ir plomai su-
 vorai. Vezai, tizrai
 istanklykai ir
 palytėjus liuno in-
 žengimo Mužg.
 Simai, miosuo-
 pačių, pavų da-
 žingus kuno sven-
 tim ir sėgimam
 stovyje. Chirgū-
 čio oparečios,
 žingimam, kels-
 timam, milžin-
 kam. Tėvų piln-
 istoriškai, au-
 raišis koria ne-
 buvo morytėis
 dykai linm krašte.

Esi užprieštas tikėjimui nuostoliam. Astronomi-
 jos, Eziologijos, Chemijos ir
 Ispanizacijos inkvizicija. Valnaito Galetija.
 Paveldai žiedimai ir Pagarsėjimo Asmenai.
 INKIZICIJOS TIESA

LIUOSO INŽENGIMO MUZEJUS
MOKSLIŠKŲ ŽINGEDUMŲ
14 So. Clark, CHICAGO, ILL
 arti Madison Garden
 Adas nuo 10 valandos ryš iki 12 vidurnakties

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS--Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Byvenimas virš aptekos.) ☞ CHICAGO, ILL.

Vienintēlis mokslo ir literatūros ilustruotas laikraksts, t
pinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių m
kslo šakų: Istorijos, Kultūros Istorijos, Gamtos Mokslų, Draugijinį Moks
Ir t. t., lygiai ir originališkai parašytas apysakas iš mūsų gyvenimo.

Kaina metams \$2.00; pusei metų \$1.00; [uzsienš] \$2.50

Paskubinkit—Dovanas neligal teduosime.

Adresas:
"Laisvoji Mintis."
 1401 N. Main Ave., - Scranton, Pa.

Aš noriu išgydyti kiekvieną kenčiantį vyrą nuo Varicocelės, Striktūros, Užkrečiamųjų Kraujų Nuodų, Nerviškos Negalės, Hidrocelės arba ypatinę vyrų ligę.

Tas laisvas pasiūlinimas yra atviras visiems, kurie praėdavo daug pinigų ant daktarų gydymo, be jokios naudos, ir mano noru yra parodyti visiems tiems žmonims, kurie tiesiog pasiūlo, kad būtų išgydyti, be jokios naudos, kad aš vartoju vienintelį būdą.

VYRAI ATGAUKITE SAVO SVEIKATĄ
Atsilankykite iš mano ofiso ir pasiteiraukite su manim draugiskai.
Išgydau visiškai ligas skilvio, plaučių, kepenų ir inkstų.
Nemokėk už nepasekmingą gydymą--**NEIŠGYDO, NĖMOKEK.**

**Slaptos
VYRU LIGOS**

Pražudydas Vyriškum-
mas, Ligos Kepeny ir
Inkstų

Išgydomos greitai visiškai ir
išgydo, kad būtų sveikas

**KRAUJO
UŽNUODIJIM**

ir visas odos ligas, kaip Sp-
gys, Piliaklas Dederwio, Sz-
votės, Niežius, Herpesio,
Patulinis Gyslas, Naikin-
cius Nubegimus, Išsienėjus

užlaikomos paslaptys. Nerūšis Negėdė, Silpnumas, Pradždytos Pajėgos, Gyslų Įsty-simas, Kraujo Užnuodijimas, Szlapumo Nubėgimai.

Plaučiai

Dusulys, Bronchitits, Kvepavimo Ligos išgydomos visiškai mano vėliausia metodu. Szirdies ligos. (Roda Dovanai.)

Specialistas
Vyruir Motėru Ligu.

(Šiūvrimas Dovanai)

Vidurines Ligos, Skausa Strenose, Baltosios Tekejin ir kitos Ligos išgydomos visiškai. Užpakalines žarnos, senėjusios ir nerviškos motėnės, Kėlhamo ir kėlhamo...

Dr. ZINS, 183 N. CLARK ST. CHICAGO
Tarp Randolph Ir Lake

50,000
K N Y G

Vysai Dykai

Koizān vīrās be atīdēlums tur pa
 kēkšānāi vīnā šis tur atēklingān
 knygn. Vyrai, katrie žāda apmēst
 —vyrai līgoti—vyrai, katrie pās
 gērē pr miera, katrie pārcēdāvā
 nāmo vīcālī ar katrie pērvīš dāvā
 sau valīe—vyrai silpnī, nevortū ī
 katrie prastoi sava sveikata—vyrai
 katrie negabī pri darba ar katrie n
 gantā nēdēlūti ī pyrnā nēdēlūti
 gantā—vysī tie pārcēdāvā tur pārcēdā
 lāuti vīnā īs tur dykai duoti knygn
 Ta knyga pasākis kaip vyrai naikā
 sava sveikata, kaip jie ūsīktrēti la
 goms ir kaip jie gal pylnai sugrā
 žinti sava sveikata, stiprumā ī
 eņģēlskumā ī trumpa laikā ir su
 māzāls kastsā. Jēgu nori būt vyrai
 ta knyga ir kaip
 pasākis kaip
 gali t
 pasākti.

nas, ne
 Ne
 vaistis
 ir

DR. JOS
Gods
Dykai K
Vardas ir pavardė
Adresas.....

Ar Esat Kankinami

Užuodijimu Krauja arba Brantais
Triperiu, Abelnu Prastoimu Spėku
Prastoimu Gyvastinės Skystibės
Naktiniaais Išleidimais, Prastoimu
Vyriškuma, Lytišku Nusilpneimui
Dziusna, Užsėveržimui Slapinam
Kanal, Reumatizmui, Organiskamei
si Ligomei, Skilves, Kepenu, Pus
lės ir Inkstu Ligoms

Jeigu turet skausmus stenos
praistoima apetita, surugusi pylimo
biauru skausma galvos, tulzinius pylimo
puolimus, cgalet miegoti, jausta
tesi pavargiesiu ir silpnu is rita
pyktas ir arzus,—turet gauti t
knyga. Knyga ta pasaka prastai
ir aiskiesi zodeis dieko kenti ir kai
gali buti sveiku.

pinla sveikata su pagelba tuos brangios knygos. Knyga ta yra krautuve žinios ir talpina tam tykru daiktus, katrus kožnas vyras, jaunas arba senas, lagotas arba biederis tur žinoti.

ngus tur žmiedoti.
 angus, mokedami už nekingas, bevėrta
 ai. Knyga ta užėdys jums daug doli
 vyru. Atmink į tą, jog ta knyga yra
 paezta. Nėmekie varda medikalisk
 nežinos kas tas yra tyk jus. Išraškie
 ta dikini kupona ir prisiuskie mums

NA ŠENDENA.
h Ave., Chicago, Ill.
tas Tamistas prižadeima siusti Vyss
i dykai.

28